Hlavní správa StB

Č.j.:OS-00312/154-68

Přísně tajné

Praha dne 15. listopadu 1968

Výtisk č.: 14
Počet listů: 22
Příloha: 1/13

Denní informac č. 37

Příslušník americké vojenské policie Rolf NEUMANN z Frankfurtu n.M prohlásil dne 5.11.1968 před spolupracovníkem, že v současné době nemá zájem se seznámit s kýmkoliv z ČSSR, neboť ví že čs. zpravodajská služba "žhavě" touží/dostat se s ním do styku.

Řekl spolupracovníkovi, že pro něho nemá žádné úkoly. Uvedl, že ČSSR je pro ně v současné době otevřená země a že mají možnost dozvědět se vše co potřebují. V krátké době prý budou mít zpracovánu souhrnnou zprávu z vytěžení čs. uprchlíků. Z ČSSR prý emigrovali i příslušníci Bezpečnosti a během dvou až třech týdnů mu budou známy plány čs. zpravodajské služby, týkající se spolupracovníka.

NEUMANN upozornil spolupracovníka, aby počítal s tím, že má v bytě odposlech a aby byl připraven na to, že čs. zpravodajská služba s ním vejde ve styk. Předpokládá ,že čs. orgánové budou s ním jednat slušně a že jistě vědí, že je ve finanční tísni a budou mu nabízet finanční prostředky. Nabídku ke spolupráci s čs. zpravodajskou službou má přijmout.

NEUMANN pouze požaduje, aby spolupracovník navázal v Praze pod vhodnou záminkou spojení s obchodními odděleními velvyslanectví VDR a KLDR. Je ochoten spolupra-

covníkovi poskytnout finanční pomoc. Jaké záměrytímto NEUMANN sleduje, neuvedl.

Manželka obchodníka Alfréda KLEINA ve Vídni na Mariahilferstrasse sdělila, že ve Vídni dochází k zatýkání spolupracovníků východních států, hlavně NKVD. Řekla,že byl zatčen i její manžel, dále Polák STANKO, který je ve Vídni v emigraci asi 6 roků, příslušník rakouské policie KURZ a další, které nejmenovala. KLEINOVÁ byla z toho velmi rozčilena. Je to prý velká špionážní aféra. Její manžel se ve vězení zhroutil a ona má obavy, že dostane infarkt.

Dne 11.11.1968 se na recepci na švédském velvyslanectví v Praze setkal MATĚJOVSKÝ s pracovníkem amerického ZÚ v Praze BACKEREM. Ten MATĚJOVSKÉHO požádal, zda by mu nemohl zprostředkovat do 13.11.1968 setkání s MUDr. KRIEGLEM. Zdůvodnil to tím, že do Prahy přijel nejmenovaný vedoucí pracovník zdravotního oddělení amerického ministerstva zahraničních věcí, který by se s ním rád setkal. Tento pracovník se měl s KREGELEM setkat již v červnu 1968.

Zájem Američanů o styk s KRIEGLEM prostřednictvím manželů MATĚJOVSKÝCH není první. Koncem září 1968 a později prostřednictvím BACKERA měl zájem o styk i americký žurnalista TÓTH. Vzhledem k tomu, že TÓTHOVI nebyl 25.10.1968 povolen další pobyt v Československu je předpoklad, že zajištění setkání s KRIEGELEM převzal nejmenovaný pracovník amerického MZV. Tito manželé mají možnost styk Američanů s KRIEGLEM uskutečnit prostřednictvím přednosty Vinohradské nemocnice profesora SILABY, který je osobním přítelem KRIEGLA.

Dopisovatel bavorského rozhlasu v Praze Heinz HOFMANN zaslal včera svému rozhlasu dva komentáře,ve kterých m.j. uvádí:

"Není možné jasně odpovědět na otázku, který směr v ÚV KSČ má naději na vítězství a převahu během jednání. Jistě dojde k diskuzi a očekává se odklon od akčního programu a od lednového kursu. Dostanou se do vedení strany noví lidé, nebudou to neznámí lidé, jejich jména jsou všeobecně známa. Počítá se s vedoucí skupinou kolem předsedy vlády Oldřicha ČERNÍKA, tajemníka KSS Gustava HUSÁKA, člena předsednictva ÚV BILAKA, tajemníka INDRY a předsedy NF Evžena ERBANA. To je seznam lidí, kteří budou v budoucnosti tvořit vedení strany.

Jestliže Alexandr DUBČEK zůstane i po tomto zasedání ještě ve funkci, bude mu přisouzena úloha loutky a nebude moci nic udělat pro plnění akčního programu.

Vnitřní skupina v předsednictvu strany zakázala stranickému aparátu připustit situaci, kdy se organizace strany mezi sebou domlouvají na znění a obsahu různých resolucí. Všechno se opět centralizuje a vytváří se znovu pozice prvního muže. Tento první muž je zatím DUBČEK, zda bude mít jiné jméno, nedá se zatím v tomto okamžiku říci. V Praze jsou obavy, že DUBČEK nejpozději na prosincovém zasedání ÚV odstoupí.

Na Hradě došlo k setkání mládeže s předními představiteli státu a strany. Studentské požadavky byly vlastně odmítnuty.

Studenti požadovali větší informovanost, ta jim byla slíbena až po zasedání pléna a dále jim bylo řečeno, že proti jakýmkoliv demonstracím bude nasazena policie, milice a armáda. Takto odpověděl ministra vnitra PEINÁŘ na dotaz o demonstraci.

Stále více je jasné, že Oldřich ČERNÍK jako předseda vlády má plně moc v rukou. Ukazuje se, že budou u moci ti politikové, kteří chtějí spolupracovat se Sovětským svazem a že v budoucnosti bude politika v Československu řízena právě touto skupinou".

Západoněmečtí žurnalisté JANOŠ a CLEMENS hovořili o aktivu SVVŠ uskutečněném dne 13.11.1968 na Slovanském ostrově. Uváděli, že vystoupení ZÁTOPKA bylo fantastické. Otevřeně prý napadal SSSR a svým vystoupením shromáždění vyprovokoval v mohutnou protisovětskou manifestaci.

Dále uváděli, že na aktivu hovořil redaktor Jiří HOCHMAN. Řekl prý, že s. ČERNÍK není správný politik, že dělá kabinetní politiku a že přechází na platformu starých komunistů. Nyní je prý nutná celistvost dělníků a musí se denně manifestovat.

Martin VACULÍK ve svém příspěvku informoval mládež že při vydávání Literárních listů se musí vždy přihlížet, jak a ve které době je pro ně příznivá atmosféra.

JANOŠ s obdivem hovoří o osobách, které byly v předsednictvu aktivu a jmenuje E. ZÁTOPKA, L. PACHMANA, předsedu ČSM OKROUHLICKÉHO, Martina VACULÍKA, Ludvíka VACULÍKA a ŠILHANSKÉHO.

Emil a Dana ZÁTOPKOVI spolu s L. PACHMANEM vydali "Provolání na obranu svobody tisku", které je ve formě letáku rozšiřováno po Praze. Pro závažnost obsahu připojujeme v závěru opis znění tohoto provolání.

Ve dnech 27.-28.10.1968 byl na zájezdu ve Vídni redaktor Mladé fronty Karel BUCEK z Prahy. Navštívil nějakou redakci v okolí Kärtnerstrasse (podle jeho narážek nejspíše KURIER). V redakci byl již ohlášen a dle jeho výroku tam 27.10.1968 "diktoval" zprávu. Dne 28.10.1968 byl od rána znovu v redakci.

Včera ukazoval spolupracovníkovi 5-6 000 šilinků, které si, jak uvedl, ukládá na konto ve Vídni. Spolupracovník před ním četl rakouské noviny, kde byla reportáž o ČSSR, ve které bylo uvedeno, že s. DUBČEK byl v Moskvě persekuován apod. K tomu uvedl, že to je jeho práce, že ve Vídeňské redakci předává články a informace o situaci v ČSSR .

BUCEK jezdí do zahraničí velmi často, zejména se sportovci.

Dne 7. a 13.11.1968 jsme informovali o existenci ilegální organizace v Uherském Brodě, která má za úkol získávat zbraně v n.p. Přesné strojírenství.

Provedenou inventurou bylo zjištěno, že v tomto podniku bylo odcizeno celkem 175 pistolí ráže 7,65 a 6,35 mm. (Šetření provádí KS SnB v součinnosti s VB).

Podle oznámení operačního důstojníka Hlavní správy pozemních vojsk MNO byl v noci na 14.11.1968 vyloupen sklad SVAZARMU v Žilině. Ze skladu bylo odcizeno 16 samopalů vz. 58, 3 pistole a nezjištěné množství nábojů a spojovacího materiálu. 14 odcizených samopalů bylo nalezeno pohozeno poblíž vyloupeného skladu.

Některé zbraně (ostrý granát, ostrá mina, zapalovače do tarasnic, ostré náboje apod.) byly odcizeny již v říjnu tr. v muničním skladu 173 protileteckého pluku.

Pracovníci VKR zjistili, že pachatelem této krádeže je příslušník téhož útvaru vojín zákl. služby Josef KRÁLÍK, nar. 1947.

Proto bylo proti němu zahájeno trestní stíhání pro tr. čin nedovoleného ozbrojování. (Pachatel tento čin zdůvodňuje snahou o využití munice k pytlačení).

Byla zachycena řada signálů o přípravě stávek v některých závodech.

Mezi řidiči Pražské plynoslužby kolují řeči, že odboroví a straničtí funkcionáři ČKD Praha připravují výzvu ke generální stávce v případě, že by na probíhajícím plenárním zasedání ÚV KSČ byl učiněn pokus o zbavení funkcí současných stranických funkcionářů. (Výzva měla být rozeslána ostatním pražským závodům, které se však k ní dosud nepřipojily.) O přípravě velkých stávek (v ČKD apod.) hovořil také býv. člen K-231 dr. Jiří RIEGEL, právník MOTOTECHNY, který navíc uvedl, že se situace přiostřila do té míry, že je nutno počítat s občanskou válkou.

Také předseda celofakultního výboru KSČ na Vysoké škole ekonomické s. ŠMEJKAL uvedl, že pracující kladenských hutí vstoupí okamžitě do generální stávky, dojde-li na zasedání ke změnám ve vedení státu a strany.

Dne 13.11.1968 se konala v závodním klubu np. Škoda v Plzni porada zástupců závodních a podnikových výborů ROH. Čtyři zástupci z np. ŠKODA navrhovali

zorganizovat generální stávku v np. Škoda na podporu s. Dubčeka. Ostatní zástupci podniku jim to rozmlouvali s odůvodněním, že je to nesmyslnost a že vzniknou hospodářské škody. Zástupci np. Škoda (především ing. ZEMAN) zdůvodňovali své stanovisko tím, že stávku dělníkům slíbili a nemohou přijmout jiné rozhodnutí. Přítomní zástupci MV KSČ jim rovněž toto rozhodnutí rozmlouvali. Delegáti np. Škoda vystupovali z protisocialistických pozic a proti politice KSČ. K dohodě nedošlo. (Situace je sledována.)

V některých případech je odmítána práce, nebo vyhrožováno stávkou také z jiných příčin. Kupř.

V závodě ZKL Brno bylo zjištěno negativní stanovisko k projevu prvního tajemníka ÚV KSS a člena ÚV KSČ dr. HUSÁKA na shromáždění Lidových milicí. V závodě Metalurgie, z podnětu jednotlivých DV ROH byla svolána mi ořádná schůze. Na ni byli přizváni i předsedové ZO KSČ. Na základě toho byly pak provedeny aktivy na více pracovištích, které vyzněly jednoznačně v nesouhlas s uvedeným projevem. Dr. HUSÁK byl hrubě urážen a označován jako přívrženec SSSR, který svým vystoupením a názory se snaží připravit ČSSR k připojení k SSSR. Žádali, aby byla okamžitě odeslána rezoluce na ÚV s tím, že zásadně nesouhlasí s projevem a jsou ochotni vstoupit do stávky. Dle dosud neprověřených poznatků situaci v závodě Metalurgie organizuje skupina členů soc.strany, která zde byla po lednu založena, jejímž předsedou je jistý WURM. (Situaci bude věnována pozornost.)

Pracovníci montážní skupiny (cca 30 lidí) v np. AERO Letňany odmítají jezdit montovat cvičné pilotní kabiny LX-29 do SSSR. Někteří prohlásili, že nebudou

pracovat pro "okupanty" a v případě, že budou muset jet do SSSR, požádají o rozvázání pracovního poměru. Od června 1968 je v SSSR asi 18 montážníků, kteří v minulém týdnu poslali do závodu dopis, v němž oznamují, že po dokončení práce nehodlají začít v Sovětském svazu s další montáží. V důsledku této situace nebudou pravděpodobně uvedené montáže prováděny podle smluvních závazků.

Mimoto oznámil major ČSLA Florian RENTKA z Martina, že se od své příbuzné dozvěděl o přípravě velké stávky, k níž má dojít v textilce v Ružomberku. (Motiv této stávky není znám.)

V poslední době byl opět zaznamenán výskyt ilegálních tiskovin, reagujících na současnou situaci u nás.

V Praze byly ve večerních hodinách dne 13. 11. 1968 ve větším množství rozhozeny letáky, zaměřené proti moskevským dohodám a Jodasově skupině. (Byly nalezeny na Václavském náměstí, Na příkopech, v pasáži Černá růže a v Hybernské ulici).

Letáky, adresované "Národu Československé republiky", které byly téhož dne nalezeny ve vlaku jedoucím ve směru Vsetín - Púchov, pomlouvají čs. vládní představitele a vybízejí k pasivní resistenci, sabotážím a výtržnictví.

Dne 13. 11. 1968 bylo několik letáků, podepsaných "Federací lokomotivních čet", vylepeno v lokomotivních depech ČSD v Praze-Vršovicích a Praha-střed. Strojvedoucí a jejich pomocníci jsou v nich vyzýváni, aby "nenastupovali do přesčasové práce, odmítali vložené výkony, dodržovali zákonnou pracovní dobu a sloužili podle předpisů."

V letácích je upozorňováno, že "Federace" pracuje dál, i když jí byly odebrány místnosti, telefony a její funkcionáři museli nastoupit do práce.

Dne 11. 11. 1968 byl zaslán z Boskovic strojem psaný anonymní dopis ministerstvu vnitra, ministerstvu spravedlnosti a vládě Československé socialistické republiky. Pisatel mj. v něm píše, že pálení sovětských praporů v Praze se nedělo z nějakého chuligánství, ale bylo projevem hlubokého vlastenectví. Požaduje, aby zatčení nebyli odsuzováni, neboť to jsou vlastenci, na které je národ hrdý, neboť pálili to, co bylo a je nám zas vnucováno.

Anonymní dopis závažného obsahu obdržel ZV ROH np. TESLA Brno. Je nadepsán: "Věčná hanba zrádcům a kolaborantům. Vatra Banská Bystrica, 27. června 1946" a pokračuje:

"List Čecha dr. HUSÁKOVI:

Pane doktore,

po Vašem projevu v Bratislavě je nám všem divně. Kde je ta reakce a rozvratníci? Pane doktore, kam to chcete dovésti národ? Nezapomínejte, že sprostým vyhrožováním a pustým diktováním nic nedokážete, na tohle nadávání a ponižováni vlastenectví, pane dokto - re, jste nemusel studovat. Myslím, že i Vaše matka lituje, že její syn se snížil k něčemu tak nízkému. My jsme Češi a svoji zemi neprodáme za láhev vodky lidem, kteří jsou 50 let za námi a kteří se nám začínají jevit v pravé podobě, zvlášť když taková lidé, jako vy sprostě svůj národ nabízíte jako nevěstku. Bůh Vás musí potrestat a lidé proklínat, zapomněl jste jako komunista, že jste také člověk, vodka Vám zatemnila mo-

zek, ale my svůj národ nedáme, my ho nenecháme rozeštvat a tak do vězení půjdou takoví jako jste vy, vrahové a ubíječi národa.

Rozmnožujte, rozmnožujte. Každý může něčím přispět k osvobození."

Protisovětský leták byl vyvěšen i ve skříňce MNV v obci Sněžná, okr. Žďár nad Sázavou. Píše se v něm mimo jiné: "Odmítáme moskevské závěry, které byly vynuceny silou a ve svých důsledcích jsou útokem na naši polednovou cestu za socialismus s lidskou tváří. V prvních 7 dnech okupace dosáhli jsme nečekaného vítězství. Těm, kteří nás přišli svrhnout z naší nové cesty, vyděšeni její přitažlivostí pro lid svých států, se nepodařilo umlčet hlas pravdy. Nejbližším úkolem je tedy proto hájit plnou svobodu slova. Vzdáme-li zápas za svobodu slova, dáme tím volnou ruku tajné policii cizí mocnosti, aby na území našeho státu zatýkala a odvlekala naše občany. Organizujeme akce za propuštění každého zatčeného a podporujeme hmotně strádající."

Leták je podepsán "Faráři českobratrské církve evangelické, shromáždění na konferenci v Praze dne 28. 8. 1968."

Dne 10. 11. 1968 byla vyvěšena na budově údržby sirkárny np. SOLO v Sušici mapa světa s nápisy "Síly míru zvítězily" a "Jdeme na bolševiky". To bylo doplněno šipkou od území USA k území SSSR.

Pátrání po pisatelích všech závadových tiskovin organizují příslušné Správy StB.

Jako rozmnožovatel básniček a letáků, zaměřených proti SSSR a jejich představitelům, byl odhalen Jan DOLEŽAL, bytem Hodonín. Rozšiřoval je pak prostřednictvím své 14-ti leté dcery, která je rozdávala spolužákům základní devítiletky v Hodoníně.

Opatření proti DOLEŽALOVI provádí příslušné orgány v Hodoníně.

Znovu bylo zaznamenáno několik případů opuštění republiky.

Kupř. v září tr. odejel do Rakouska s rodinou vedoucí provozu Vojenského lázeňského ústavu v Teplicích Petr BRANDL, nar. 1942.

Později zaslal na své pracoviště telegram ze Švýcarska, v němž oznamuje, že je nemocen.

Protože mezi tím jeho tchyně rozprodala zařízení BRANDLOVA bytu a vycestovala do Rakouska, je důvodné podezření, že budou všichni emigrovat.

Obdobně také elektromontér Vojenské nemocnice v Olomouci Richard HANZLÍK, nar. 1944, odejel v srpnu tr. do Jugoslávie a dosud se nevrátil. V těchto dnech zaslal svému známému dopis ze Švýcarska, v němž oznamuje, že ve Švýcarsku získal zaměstnání a možnost vzdělání.

Dne 14. 11. 1968 zběhl do NSR příslušník 12. pohraniční brigády vojín zákl. služby Jiří SMOLAŘ, nar. 1949.

(Ve všech těchto případech jsou prováděna příslušná opatření.)

K závažnému opuštění republiky došlo u dvou zaměstnanců np. Chemické úpravny uranového průmyslu MAPE - Mydlovary, kteří uprchli do zahraničí při zájezdu. Oba tito zaměstnanci jsou nositeli státního tajemství. Jsou to:

Jan STUCHLÍK, nar. 1932, vedoucí materiálně technického zásobování, posledně bytem České Budějovice, je nyní ve Švýcarsku. Přicházel do styku s materiály státního i hospodářského tajemství. Znal celkové množství dovezené i zpracované rudy a výtěžnost koncentrátu uranové rudy, cenu, za kterou je koncentrát dodáván do SSSR. Zúčastňoval se porad, na nichž se projednávaly otázky řízení podniku jak po stránce hospodářské, tak i po stránce technické. Podílel se na vypracování PR plánu z hlediska zajištění surovin v době mimořádných opatření;

Josef NAJMAN, nar. 1933, vzorkař oddělení technické kontroly, posledně bytem Zliv, uprchl do Kanady. Znal složení uranové rudy a obsah kovu v rudě, prováděl laboratorní zkoušky, které porovnával se zkouškami sovětských zástupců. Znal množství koncentrátu uranové rudy, odesílané do SSSR a množství dodávané suroviny do podniku. Jde o skutečnosti přísně tajného charakteru.

Ve dnech 13. a 14. listopadu 1968 byli při pokusech o opuštění republiky zadrženi:

- státní příslušníci NDR Gerhard CZOLADA, nar. 1952, Manfred GUDER, nar. 1952, oba učni a Bruno Manfred LANGER, nar. 1945;
- polský občan Tadeusz JACKIEVICZ, nar. 1954, školák;
- Rudolf ZETTI, nar. 1938, chemik np. CUZSO v Bratislavě a Karel RITSCUL, nar. 1937, dělník Královodvorských železáren, oba st. příslušníci ČSSR.

Dne 14. 11. 1968 byl našim pohraničním orgánům předán vedoucím GP stanice Weidhaus František POSMEK, nar. 1939, zedník lesního závodu Krnov. Jmenovaný

uprchl v květnu 1968 do Rakouska, odkud přešel do NSR, kde byl trestán.

K situaci mezi čs. občany, kteří opustili ČSSR, jsme získali tyto dílčí poznatky :

Bylo zjištěno, že do 31. října 1968 přijelo do Kanady více jak 2.500 čs. občanů. Kanadská vláda hodlá do konce tr. přepravit dalších asi 5.000 osob. Většinou se jedná o mladé lidi, kteří nemají protisocialistické smýšlení a jen využívají možnost bezplatného letu do Kanady. Ve Vídni mají čs. uprchlíci zájem o Kanadu, o Austrálii a USA. Mnozí čs. občané jsou již v prvních dnech pobytu v Kanadě rozčarováni (neznalost jazyka, těžkosti s obstarávánim práce apod.) Denně navštěvují čs. zastupitelské úřady v Ottavě a žádají o prodloužení legálního pobytu. Mnoho jich žádá o okamžitý návrat domů.

Dozvěděli jsme se také, že čs. vysokoškoláci, kteří byli v srpnových dnech ve Francii, vytvořili v Paříži organizaci pod názvem "Svépomocná organizace studentů" (SOS). Je řízena zvoleným výborem, v jehož čele je student Tomáš HANZLÍČEK. Organizace má asi 300 členů. Navázala kontakty s francouzskými úřady, které zabezpečují studentům stravování a ubytování.

O činnost této organizace projevila zájem i francouzská policie, která 5. září 1968 údajně HANZLÍČKA vyslýchala 4 hodiny. Předmětem výslechu byl nejen zájem o jeho osobu, původ a rodiče, ale zejména o náplň činnosti a poslání založené organizace.

Organizovaně vystupují i čs. studenti koncentrovaní v dalším vysokoškolském centru ve Francii, v Nantes.

Podle získaných informací omezily rakouské úřady v poslední době podporu novým československým emigrantům. V důsledku toho zřídily v Bad Kreuzen (v Rakousku) tábor pro uprchlíky z ČSSR švédské úřady. Vybavují je šatstvem a penězi a pomáhají jim k emigraci do Švédska i do jiných zemí.

Dva poznatky byly získány z církevních kruhů.

Z několika pramenů bylo zjištěno, že ve Vatikáně se uvažuje o návratu kardinála BERANA do ČSSR. Jeho zdravotní stav je prý velmi vážný a jeho nejbližší spolupracovníci pochybují, že se dožije svých 80. narozenin (dne 27. 12. 1968).

Vhodnost BERANOVA návratu do ČSSR posuzoval v Římě pražský adm. biskup TOMÁŠEK, který se dne 1. 11. 1968 sešel s pracovníky Čs. náboženského střediska "VELEHRAD". Dr. TOMÁŠEK přítomné informoval, že pražští katolíci vyvíjejí tlak na ministra VLČKA, aby BERANOVI nabídl alespoň možnost léčení v ČSSR.

Účastníci schůzky se shodli v názoru, že kdyby se BERAN vrátil do ČSSR jako člověk na smrt nemocný, nevytěžila by z toho církev, ale naopak prospěch by měla KSČ, která by tak mohla celý problém normalizovat.

Bylo konstatováno, že výhodnější by bylo, kdyby byl BERAN do ČSSR převezen až po smrti a s nadšením byl přijat věřícími, popř. čs. vládou.

O zamýšleném BERANOVĚ návratu do ČSSR se již hovoří i mezi duchovenstvem.

Provinciál řádu jezuitů František ŠILHAN projevuje snahu o obnovení aktivní činnosti uvedeného řádu a získání budovy kněžského domova v Praze pro řád. Vyhledává jezuity, kteří jsou většinou v civilním povolání a získává je zpět. ŠILHAN umístil již tři jezuity do církevních služeb (u sv. Ignáce v Praze) a v tomto směru nachází pochopení u biskupa TOMÁŠKA.

Situace je dále sledována.

Závěrem uvádíme několik dalších zajímavých informací.

V době srpnových událostí plula čs. námořní loď "KLADNO" Atlantickým oceánem na Kubu. Námořníci byli odkázáni převážně na vysílání zahraničního rozhlasu.

V prvém dnu obsazení ČSSR vypukla na lodi značná panika, jejímž iniciátorem byl I. palubní důstojník Karel ŽEBRÁK. Prohlašoval, že ČSSR neexistuje a snažil se získat na svou stranu palubní námořníky s tím, že se ujme vedení lodě a kapitána dá do izolace. Žádal kapitána SMĚTALA o změnu kursu lodi do některého západního přístavu (ač věděl, že na lodi je nebezpečný náklad, 80.000 granátů, určený pro kubánskou armádu). Po odmítnutí kapitánem změnit kurs, odešel ŽEBRÁK na velitelské stanoviště a dal příkaz zastavit chod lodě.

Prohlásil, že se ujímá velení. Strojovna odmítla plnit jeho příkazy,a stála pevně za kapitánem. Situace se natolik vyhrocovala, že část posádky stála za kapitánem a část za I. palubním důstojníkem. Hrozilo bezprostřední fyzické nebezpečí lidem, kteří stáli za kapitánem. Po rázném zákroku kapitána a po obdržení radiogramu, ve kterém generální ředitel Čs. námoř-

ní plavby (ČNP) dal pokyn pokračovat na Kubu, se situace uklidňovala. I po příkazu ředitele ČNP odmítl ŽEBRÁK nastoupit službu. Vyvolával vášně proti přívržencům kapitána a hrubě napadal SSSR před svými podřízenými a odmítal příkazy kapitána a I. strojního důstojníka.

Stranická organizace v té době nebyla schopna situaci zvládnout. Členové výboru KSČ nebyli jednotni. Jeden člen posádky odhodil stranickou legitimaci a žádal o zbavení členství v KSČ.

Dne 14. 11. 1968 vycestovala z ČSSR přes OPK Břeclav mezinárodním rychlíkem do Rakouska novinářka Jiřina LAVIČKOVÁ z Prahy. Při odbavování sdělila, že z ÚV KSČ má odejít asi 80 kooptovaných soudruhů, aby zbytek mohl potom prosadit všechno prosovětské. Na podporu ÚV KSČ jsou podle ní v pražských závodech připraveni dělníci, kteří by na pokyn vyšli do ulic. Dále sdělila, že se chystají změny i ve vládě. Např. do funkce ministra vnitra má být postaven V. BIĽAK, předsedou NS má být jmenován s. PELNÁŘ atd.

LAVIČKOVÁ dále sdělila, že k prosazení a splnění sovětských požadavků mohlo dojít již v květnu, kdy bylo možno jmenovat kolaborantskou vládu. Po květnu začali všichni redaktoři aktivně pracovat mezi dělníky na závodech, aby docílili jednotu v celém státě. Ta se projevila po 21. srpnu. U dělníků na závodech našli také plné pochopení v prvních dnech "okupace". Mnozí novináři našli ochranu u Čs. lidové armády. Uvedla příklad redaktora TOSKA, jak v uniformě důstojníka odešel na jednu z legálních vysílaček a později pak v této uniformě přešel ilegálně do Rakouska.

V np. TESLA Brno dne 7. 11. 1968 zorganizoval zámečník v údržbě ŠEDÝ zastavení práce v celé předvýrobě a tím přinutil člena ZV ROH Stanislava BENEŠE, aby sejmul z hlavní brány sovětskou vlajku.

V tomtéž závodě nově zvolený předseda ZV ROH inž. Zdeněk LABAL sám vypracoval rezoluci pro ÚV KSČ a ÚV SČSP. Jménem všech pracujících v podniku odsuzuje v ní činnost starých komunistů shromážděných v Lucerně v Praze. Vychvaluje sdělovací prostředky, že sehrály velkou roli v polednovém vývoji a v srpnových dnech. Žádá ÚV KSČ, aby proti schůzím starých komunistů, které nazývá frakční činností, vyvodil patřičné závěry. Uvádí, že zaměstnanci podniku se plně staví za polednovou politiku DUBČEKA a plně ho podporují. K rezoluci byla v np. TESLA provedena podpisová akce.

Oba jsou pod kontrolou a bude provedena jejich prověrka.

Ve dnech 21. a 22. 10. 1968 se konala schůze štábu Lidových milicí (LM) v Elektrárně Hodonín. Zúčastnili se jí mj.: člen okresního štábu LM Jindra VESELÝ, pracovník OV KSČ Hodonín dr. KUČERA a předseda ZO KSČ ELEKTRÁRNY Hodonín RŮŽIČKA. Projednávala se otázka situace v LM a předání zbraní LM členům LM. Dále bylo jednáno o tom, jaká opatření učinit proti zaměstnancům a členům KSČ, kteří projevují sympatie k SSSR a k sovětským vojákům a těm zaměstnancům, které navštěvují sovětští důstojníci. Byl podán návrh, aby byly pořízeny seznamy těchto osob, popř. zjišťována čísla osobních vozů, které jezdí do sovětského voj. tábora. V souvislosti s tím bylo hovořeno o tom, aby po odchodu sovětských vojsk z Hodonína byla vytvořena na závodě taková situace, aby ti soudruzi, kteří udržovali styk se sovětskými důstojníky, sami ze závodu odešli.

Tato otázka byla rovněž projednávána ve výboru ZO KSČ ELEKTRÁRNY Hodonín, jehož někteří funkcionáři veřejně mezi zaměstnanci propagují neplnění moskevských dohod, rozšiřují nenávist proti SSSR a podporují štvaní proti všemu, co je ze SSSR.

Obdobná situace je i v Hodonínských cihelnách.

Podle získaných poznatků schází se někteří funkcionáři ZV ROH TATRA Kopřivnice na tajných schůzkách, na nichž se radí, kteří členové KSČ budou odstraněni z funkcí ROH a kým budou nahrazeni. Schůzek se zúčastňují: zaměstnanec montáže FICEK, býv. zahraniční vojáci MATONOHA a Oldřich CHALUPA, KUBALEC, který byl dříve trestán za nepřátelskou činnost, předseda ZV ROH ŠMÍRA, ing. HAVRLANT a JUDr. PODZORNÝ.

Činnost uvedených osob bude sledována.

Velká většina železničářů a strojvůdců v Karviné vyslovuje souhlas s vystoupením ÚV KSČ a vlády k výtržnostem v Praze a jiných městech.

Uvádějí, že situace v ČSSR bude i v příštím roce napjatá, a to jak po stránce politické a hospodářské, tak i z hlediska narůstání protisovětských a protisocialistických tendencí. Člen KSČ Josef SCHWARZ, projevil obavy, že jestli bude pokračovat taková napjatá politická situace, protisovětské a protisocialistické tendence a jestli k tomu nezaujme zásadní stanovisko ÚV KSČ na svém zasedání, řada členů KSČ vystoupí z KSČ, aby dokázala nesouhlas s politikou a vedením KSČ.

Býv. potrestaný ing. Václav VOLNÝ z Vratimova uvedl, že se jim podařilo prosadit do krajského předsednictva Čs. strany lidové Josefa TOMÁŠKA, který byl

před únorem 1948 poslancem za tuto stranu. Později byl odsouzen pro ilegální organizování Křesťansko demokratické strany. Býv. členové lidové strany prý chtějí proniknout do Čs. svazu soukromě hospodařících rolníků a chtějí založit"Zemědělskou banku" a speciální exportní zemědělskou společnost a takto zabezpečit finanční prostředky pro Čs. stranu lidovou.

V prosinci 1968 chtějí zorganizovat ve Frýdku-místku celostátní zemědělský kongres.

Marie PITUCHOVÁ, zaměstnankyně Pojišťovny v Místku, odsuzovala, že v Beskydech byl v minulých dnech čtyřdenní zájezd turistického akademického klubu z Prahy. Poukazovala na to, že se jednalo o aktiv studentstva, které hodlá zanášet nespokojenost mezi další mládež a ovlivňovat ji proti SSSR.

Učitelka devítiletky v Dubňanech Bronislava PROCHÁZKOVÁ a vychovatelka Marie SUKUPOVÁ z Gottwaldova vedou svěřené jim děti v protisovětském zaměření.

O jejich činnosti bude provedena dokumentace, která bude předána k opatření pracovníkům O-VB.

V Plzni mají být zakládány tzv. vlastenecké kroužky, jejichž náplní má být "dobročinnost, kulturní činnost a vlastenecké činy". Mají být do nich přijímáni lidé, kteří se v srpnových dnech projevili jako nacionalisté, bez ohledu na politickou příslušnost, především umělci a kulturní pracovníci.

(Signál je prověřován.)

Náčelník Hlavní správy

(plk. RSDr. ŠORAL Vác

Opis letáku

rovolání na obranu svobody tisku.

ozhodnutím naší vlády byl zastaven časopis Reportér.
eho redaktoři sami dobře neznají důvody tohoto postupu.
eportér je list Svazu čs. novinářů a každý z nás dobře
í, že se nejedná jen o něj. Jde o zastrašení všech novi-
ářů, o to, aby v budoucnu už nevyjadřovali mínění lidu
aší země, aby se sklonili před cizí zvůlí a mlčeli k bez-
táví. Zakazuje se jim současně i polemisovat se sborníkem
íí, nazývaným Bílá kniha. Zakazuje se jim tedy odpovídat
a urážky, křivá obvinění a nadávky.

.skova svoboda byla jednou z nejdůležitějších součástí
olednového vývoje a její zbytek je symbolem toho, co z po-
ednového vývoje zbývá. Přijdeme-li o něj, ztratíme naději,
cesta k humanitnímu socialismu v naší zemi bude pokra-
ovat.

.me, že útok na Reportéra a na celý náš tisk není inspi-
ován v Praze, ale v Moskvě. Ptáme se naší vlády, kam až
de ustupovat. Ptáme se, zda je ochotna překročit všechny
anice ústupků, které může lid naší země přijmout bez
ráty své cti. Ptáme se, zda zvůle těch, kteří jsou ostat-
m národům ochotni ponechat jen jakousi okleštěnou suve-
nitu, začne definitivně platit v naší zemi namísto vůle
jího lidu.

lujeme tuto zem a neopustíme ji, poněvadž bychom bez ní
mohli žít. Bojíme se však, že nebude brzo možno žít v ní,
de-li naše vedení dále ustupovat. Bojíme se nového obdo-
temna, v němž neupřímnost bude ctností, lež pravdou,
ční existenční nezbytností.
návratu z Moskvy řekl jeden z našich politiků, že ještě
nastal čas, abychom nastavili hruď tankům. Ptáme se, zda
ravdu ještě tento čas nenastal, anebo jestli už není za
mi. Od ledna jsme si zvykli žít svobodně a nedovedeme už
nak. Budeme dále vyjadřovat všemi možnými prostředky
ůj názor a umlčet nás bude možno jen násilím. Nemůžeme
nak, poněvadž nám to naše svědomí jinak nedovolí. Nežá-

dáme od nikoho, aby nás na této cestě následoval, ale víme, že na ní nebudeme sami. Věříme totiž v lid naší země a v jeho budoucnost.

Dana Zátopková v.r. Emil Zátopek v.r. Luděk Pachman v.r.

V Praze dne 9. listopadu 1968

Žádáme, abyste v okruhu své působnosti rozšířili text tohoto provolání na obranu svobody tisku. Přijímejte rezoluce, vyžadujte, aby se skončilo s linií nekonečných ústupků a aby se důsledně bránily základy polednového období!

archiv bezpečnostních složek

Rozdělovník pro denní informaci

Výtisk č. 1 - 3: s. plk. JUdr. VAŠEK František
4: s. plk. RSDr. ŠORAL Václav
5: s. pplk. JUDr. KUBÍK Jaroslav
6: s. pplk. RSDr. HLAVÁČEK Vítězslav
7: s. mjr. TÁBORSKÝ Jiří
8: s. plk. JUDr. VOSECKÝ Jaroslav
9: s. pplk. HUBNA Štefan
10: s. gen.major ing. STAVINOHA Josef
11: s. mjr. ing. ČADA Miloslav
12: s. pplk. NĚMEC František
13: pro domo

archiv bezpečnostních složek

Příloha k denní informaci
HS-StB č. 37

Přísně tajné

V Praze dne 15.11.1968

Výtisk čís.: 14
Počet listů: 13

Souhrn poznatků ke studentským akcím k 17. listopadu 1968

I nadále jsou získávány poznatky o tom, že mezi studenty vysokých škol se konají určité přípravy na demonstrační vystoupení a jiné akce dne 17. listopadu 1968. Získané poznatky navazují v řadě případů na dřívější signály, tak jak jsme o nich informovali v denních informacích a zejména v přílohách u DI č. 35 a 36.

Oproti těmto dřívějším poznatkům se objevila nová kvalita některých signálů v tom smyslu, že mezi částí vysokoškolské mládeže se po setkání studentů s představiteli strany a státu prosazují tendence upustit od demonstrací v ulicích a od jiných provokativních akcí.

Poznatky jsou získávány z celé republiky, z různých pramenů, informujeme proto o všech nejdůležitějších.

Dne 12.11.1968 se na elektrotechnické fakultě KU v Praze 6 - Dejvicích konalo shromáždění zástupců studentů, na kterém byli přítomni i posluchači jiných fakult, např. stavební apod. a kde došlo mimo jiné k projednávání postupu studentů v den 17.11.1968. Závěrem bylo dohodnuto, že v neděli dne 17.11.1968 se všichni studenti shromáždí na elektrotechnické fakultě, seznámí se s výsledky zasedání pléna ÚV KSČ a podle těchto výsledků rozhodnou o dalším postupu. Nebudou-li do této doby výsledky pléna ÚV KSČ vyhlášeny, vyčkají až do té doby, než budou zprávy zveřejněny.

V rezoluci, která byla přijata a je vyvěšena na tabuli ve vstupní hale elektrotechnické fakulty, mimo jiné uvádějí:

a/ jsou pro polednový vývoj,
b/ nesouhlasí s útoky proti sdělovacím prostředkům a nesouhlasí se zákazem činnosti REPORTÉRA a POLITIKY,
c/ nebudou souhlasit s případnými kádrovými změnami dosavadních čelných politiků a vůdců, kteří stáli v čele obrodného procesu,
d/ žádají, aby byla potvrzena linie prosazovaná do srpna tohoto roku.
Nebude-li toto splněno, budou situaci považovat jako návrat k předlednovým poměrům.

V rezoluci se také hovoří o tom, že budou z jejich strany respektovány platné zákazy týkající se narušování pořádku tak, aby nezapříčinili střetnutí s VB a cizími vojsky. Současně žádají, aby byli seznámeni se všemi projevy jednotlivých členů ÚV na zasedání pléna.

Dne 12.11. od 19,00 hod. jednal o přípravě akcí k 17. listopadu centrální "Akční výbor", složený ze zástupců jednotlivých členů "stávkových výborů na fakultách". Hlavní jednání spočívalo v tom, zda se má nebo nemá uskutečnit demonstrace a stávka. Při jednání se vyslovilo 6 fakult pro demonstraci a 6 proti. Ostatních 12 z 24 přítomných sdělilo, že budou podporovat většinu. Z uvedeného jednání bylo vydáno rovněž prohlášení, které bylo rozesíláno po Praze i mimo Prahu. O tom, zda se demonstrace uskuteční, bude rozhodovat Akční výbor, který nyní zasedá každý večer na Strahově.

Tyto informace byly přenášeny rovněž mezi studenty filosofické fakulty dne 13.11.1968 v odpoledních hodinách, kde byli studenti současně informováni o průběhu návštěvy u presidenta republiky, s. DUBČEKA, ČERNÍKA

a SMRKOVSKÉHO, kteří se postavili proti pořádání jakékoliv pouliční akce. Po této informaci vystoupil docent KOHOUT s tím, že by bylo nerozvážné podnikat "pouliční nebo jinou akci bez dělníků, že by to skončilo rozprášením nebo tragedií".

Na základě těchto informací nastalo mezi studenty filosofické fakulty velké zklamání nad tím, že nenacházejí pro své akce podporu, přestože chtějí podpořit politiku progresivního křídla ÚV strany. Na filosofické fakultě bylo proto navrženo: bude-li demonstrace povolena, tak se uskuteční, nebude-li povolena, proběhne jenom shromáždění na fakultě, kam přijde informovat o jednání ÚV KSČ s. KOSÍK. Další varianta, která zde byla navržena a která má zatím podporu je ta, že by proběhla /v tom případě, že nedopadne jednání ÚV KSČ dle toho, jak si přejí/ 2 - 5 denní "okupační stávka", tzn., že studenti by se chtěli zabarikádovat na fakultě. O tomto však nebylo s konečnou platností dosud rozhodnuto.

Byly též získány informace, že po jednání s presidentem republiky, s. DUBČEKEM, ČERNÍKEM a SMRKOVSKÝM, kterého se zúčastnilo asi 35 studentů pražských vysokých škol se většina přítomných /asi 95 %/, kteří zastupovali jednotlivé fakulty, vyslovila proti jakékoliv akci na 17. listopad, t.j. především proti demonstracím. Toto rozhodnutí bylo silně motivováno vystoupením s. SVOBODY a DUBČEKA, který studentům slíbil, že on se svého místa nevzdá a že k žádným kádrovým změnám nedojde. V tomto směru se vyslovilo 95 % přítomných. Jeden z členů této delegace, Ladislav MORAVEC, iniciátor založení Akčního výboru 17. listopadu, bezprostředně po odchodu prohlásil, že jakákoliv demonstrace je blbost a že on sám nyní napíše své stanovisko k této věci a rozešle jej všem fakultám. Zda toto skutečně učinil, není dosud známo. Při rozhovoru o besedě u s. presidenta prohlásil student filosofické fakulty HOLEČEK, že díky této

aktivizaci se podařilo probudit většinu studentů a je proto nyní nutné tuto aktivitu udržet u studentů nadále i za cenu toho, že demonstrace by byly na poslední chvíli odvolány. Dále řekl, že je důležité udržet při životě Akční výbor, neboť všechny ostatní studentské orgány nejsou schopny nějakou akci uskutečnit.

Dne 13. listopadu 1968 ve večerních hodinách byla uskutečněna schůzka studentů filosofické fakulty v Kinského paláci, kde bylo asi kolem 100 studentů. Byl zde přítomen rovněž zástupce n.p. MOTORLET a dva zástupci z Čs. rozhlasu. Hlavní slovo měl docent KOHOUT a DURMAN, oba akademičtí funkcionáři FF. Ani jeden z nich se tentokráte nedotkl otázky demonstrací nebo jiných studentských akcí k 17. listopadu. Oba, zvláště pak DURMAN, pouze hovořili o tom, jaká je politická situace v SSSR, kde se lidem otevírají oči a aktivizují se různé skupiny, i političtí činitelé, konkrétně SUSLOV a MALENKOV.

Teprve potom vystoupil HOLEČEK s dotazem na DURMANA, zda je schopen vysokoškolský výbor dát pokyn k nějaké akci na 17. listopad. Na to mu DURMAN odpověděl, že předsednictvo vysokoškolského výboru zasedá permanentně a že je schopno se sejít každou hodinu a plénum během čtyř hodin. Dále řekl, že on a KOHOUT budou studenty informovat prostřednictvím ARSU /Akademická rada studentů/ o průběhu zasedání ÚV KSČ, kde je přihlášeno zatím asi 120 členů ÚV KSČ do diskuse. Z tohoto důvodu, že by přicházela v úvahu třetí varianta, kterou navrhoval /tj. tichý průvod Prahou na podporu DUBČEKA, kdyby jednání probíhalo v jeho neprospěch/.

Dne 13.11.1968 se v 11,00 hod. konala v posluchárně Vysoké školy chemicko-technologické v Dejvicích porada studentů. Zástupce Akademické rady studentstva informoval o přípravě tzv. generální stávky studentstva ve dnech

16. a 17.11. Uvedl, že budova Vysoké školy se stane akademickou půdou a z jeho projevu bylo zřejmé, že aktivizace studentstva je více zaměřena na průběh zasedání ÚV KSČ, než k oslavám 17. listopadu. Vyzval studenty, aby zůstali v nadcházejících dnech ve svých domovech a aby byly ustanoveny tzv. studentské legie, informátorské služby a sanitární služba, kterou převezme lékařská fakulta Karlovy university. Je počítáno se střetem s vojsky Sovětské armády, zejména v případě, budou-li na zasedání odvoláni z funkcí populární politici. Jsou uskutečňovány kontakty na dělnictvo v továrnách a bylo konstatováno "v případě, že k něčemu dojde" slíbili aktivní pomoc kladenští dělníci.

Dne 14.11.1968 v době od 20,00 hod. do 15.11.1968 01,30 hod. zasedal Akční výbor 17. listopadu, který jednal o opatřeních, která Akční výbor provede v souvislosti s demonstrací na 17. listopad. Jednání se zúčastnili též zástupci jednotlivých fakult /parlamentů/, kteří se staví proti konání jakékoliv pouliční akce.

V úvodu jednání přečetl Karel KOVANDA /student filosofické fakulty, organizátor všech akcí/ rozhodnutí ÚNV hl. m. Prahy o tom, že jakékoliv shromáždění studentů se v současné době nepovoluje. První reakce na toto prohlášení byla velmi podrážděná a řada členů Akčního výboru se vyjadřovala v tom směru, že se tedy něco přesto udělá,

Po dalším velmi bojovém průběhu jednotliví zástupci Akčního výboru byli stále více povolni rozumným argumentům, tj., aby se od jakékoliv demonstrace upustilo. Na závěr jednání bylo vypracováno toto rozhodnutí:

"Dne 17.11.1968 se nebude konat pietní manifestace, kterou se rozumí hromadný smuteční průvod městem. Kladení věnců jako oficiální akce se zúčastní tolik účastníků,

na které bude zajištěna kapacita dopravních prostředků, které opatří pražský Parlament a VŠCHP /Vysoká škola chemicko-technologická/. Kladení věnců bude v Ruzyni a Kobylisích. Manifestace ve městě je možná jen ve spolupráci s dělníky.

Plénum Akčního výboru nezaručuje solidaritu těm fakultám, které se nepodřídí tomuto rozhodnutí.

Proti tomuto usnesení hlasovali pouze zástupci Vysoké školy zemědělské, matematicko fyzikální fakulta, fakulta jaderné fyziky a fakulta všeobecného lékařství se hlasování zdržely.

S tímto usnesením budou seznámeny všechny pražské vysoké školy. Dále bude s usnesením seznámeno plénum vysokoškolského výboru /zasedá 15.11. v 9,00 hod./, kterého se zúčastní akademičtí funkcionáři a zástupci ministerstva školství.

Další studentská schůze se konala dne 14.11. na právnické fakultě, kde byly projednány stejné záležitosti jako na jiných fakultách a byly rovněž přijaty obdobné závěry. Závažné je, že na této schůzi někteří studenti hovořili, že mají zbraně z vykradených skladů /blíže neoznačených/ a bude-li potřeba, že jich použijí. Výbor ani přítomní členové pedadogického sboru proti těmto výrokům nevystoupili. Naopak, výbor studentů vyzýval, aby se všichni připravili na stavbu barikád.

Je zajímavé, že řada poznatků hovoří o tom, že studenti mají být různě vyzbrojeni a vybaveni chemickými prostředky, obušky, přilbami, plynovými maskami a dokonce i amatérsky vyrobenými výbušninami /například studenti chemické fakulty/.

Při přípravě studentských stávek je stanoven jejich cíl; prosazení různých požadavků jednotlivých fa-

kult, počínaje protestem proti zastavení časopisů Reportér a Politika až po požadavek okamžitého odchodu sovětských jednotek. Fakulty dávají pokyny, aby studenti k uskutečnění stávek si sebou brali osobní potřeby a stravu. Proti těmto stávkám Akční výbor nevystupuje. V současné době má probíhat od včerejšího dne stávka na Palackého universitě v Olomouci, s hlavním požadavkem odstoupení profesora STRAKY, který se zúčastnil nedělního mítinku v Lucerně, kde mluvil jménem University. Od pondělka mají proběhnout stávky na vysokých školách v Plzni, Ostravě a Českých Budějovicích. Od neděle vstoupí do stávky z pražských fakult filosofická a fakulty osvěty a novinářství. Filosofická fakulta má též vypracováno dalších 13 bodů požadavků, které chce v době stávky zveřejnit /údajně má jít o velmi ostré požadavky ohledně současného politického dění/. Z pražských vysokých škol má vstoupit do stávky asi 60 - 70 % fakult.

Bylo také zjištěno, že v Celetné ulici je středisko Akčního výboru a rozmnožovna letáků. V současné době se má v tomto středisku rozmnožovat návrh, jakým způsobem a za jaké cíle je nutno provádět stávky.

Dále byl získán poznatek, že řídící středisko pro studentské akce k 17. listopadu 1968 je umístěno v Praze na Gorkého nám. č. 14 /pravděpodobně budova ústředního výboru ČSM/. Z tohoto místa budou studenti svoláváni z kolejí na nějaké shromaždiště. Ve středisku budou k dispozici spojky pro osobní styk a nově instalované telefonní linky - toto zde měla zřizovat příslušná fakulta v Dejvicích. Rovněž zde, v řídícím středisku, má být tiskárna a nevylučují se prý i vysílače. Odtud mělo být organizováno vysílání delegací na závody k získání dělníků a mládeže ke společné akci.

Byly získány poznatky, že i část středoškolské mládeže má být do akcí na 17.listopadu zapojena...Na střední průmyslové škole stavební v Praze 1, Dušní ulici..akci podporují i někteří profesoři, zejména prof. češtiny ERBENOVÁ, která vystupuje před studenty protisovětsky.

Dne 14.tm. se..žáci SVŠ v Praze 4, Na Bitevní pláni zúčastnili promítání filmu "V srdci Evropy". Po představení vystoupil delegát školy ve středoškolské radě a vyzval studenty k pohotovosti celé školy dne 15.11. Pohotovost má..trvat do 18.oo hod. Jejím smyslem je případné reagování na průběh zasedání ÚV-KSČ demonstrací středoškoláků.

Do střední všeobecně vzdělávací školy v Praze 5, Na Zatlance přišli dva vysokoškoláci, kteří hovořili s ředitelkou..školy. Studenti uvedli, že předpokládají zbavení funkce s.DUBČEKA a v tomto případě chtějí zmobilisovat všechny školy a jít manifestovat na Staroměstské náměstí. Za tím účelem požadovali pomoc i od této školy. Ředitelka školy..ve školním rozhlase seznámila s těmito požadavky všechny žáky i profesorský sbor.

Jsou i..nadále zachycovány poznatky, že do Prahy přijíždějí někteří cizinci, kteří se mají podílet na studentských demonstracích v ČSSR. Jedná se vesměs o radikální studenty, kteří se v minulosti aktivně podíleli na organizování studentských demostrací, jak v NSR, tak i ve Francii. Tyto..poznatky mají určitou návaznost na Nitru,..kde se uvedení studenti mají zdržovat. Poslední poznatky hovoří o tom, že existuje spojení těchto živlů se spisovatelem A.J.LIEHMEM, který rovněž v těchto dnech přijel do ČSSR z Francie.

Konkrétně se má jednat o COHNa - BENDIT Daniel. NSR.st.příslušník, organizátor nepokojů v NSR, Francii a Itálii, který byl vyhoštěn z Paříže a do ČSSR měl přicestovat na falešné doklady spolu s dalšími dvěma studenty. Tato skupina má údajně úzký styk na představitele studentů v Praze.

Bylo také zjištěno, že do Prahy přijela jistá YOUNG Marjorie, nar. 11.4.1948, USA st.příslušnice, studující ve Vídni. Jmenovaná se ubytovala u Hedviky SADILOVÉ, která pracuje jako úřednice v sekretariátu na Vysoké škole elektrotechnické. Chování YOUNGOVÉ bylo velmi zajímavé a SADILOVÁ projevila obavy, že jde o nebezpečnou politickou činnost, se kterou nesouhlasí a uvádí pobyt YOUNGOVÉ do souvislosti s událostmi 17.listopadu 1968.

Akční výbor studentů také nyní počal rozšiřovat leták, opatřený razítkem Svazu vysokoškolských studentů, který hovoří o podpoře západoberlínských studentů našim vysokoškolákům. Leták zní:

"Akční výbor pražských studentů
je zplnomocněn oznámit

T e l e g r a m z á p a d o b e r l í n s k ý c h
k o l e g ů.

Podporujeme váš boj proti následkům byrokratického stalinismu, proti opětnému nástupu nacionalismu a za druhou socialistickou revoluci. U vás existují pokusy, jež se musí podporovat, aby se uskutečnila samospráva výrobců v celém společenském dosahu.

Proto zdravíme váš pokus o spojenectví a spolupráci s dělníky, budeme vám dále poskytovat informace, které upevní vaše vyjímečné postavení.

Podporujte také náš boj v kapitalistických metropolích, protože ve svých akcích a stávkách, rozvíjíte

alternativu, jak k existujícím formám byrokratického socialismu, tak i k liberalisaci, která nekriticky přebírá západní představy o společnosti.

ASTA Freie Universität Berlin
SDS Berlin "

Z jednotlivých krajů, kde je konoentrována vysokoškolská mládež docházejí obdobné poznatky, i když ne tak závažné, jako v Praze. Jedná se většinou o přípravu demonstrací různé intenzity, stávek studentů a nebo poskytnutí podpory pražským vysokoškolákům. Poznatky tohoto druhu přicházejí z Brna, Plzně, Ostravy a Olomouce.

V průběhu dnešního dne byly získány ještě tyto závažné poznatky:

1.) Podle stanoviska studentského koordinačního výboru, vystoupení vysokoškoláků podporují také vysokoškolští profesoři a všichni učitelé, kteří se se studenty ztotožňují, že musí dát veřejně najevo svůj postoj proti současné politické situaci v ČSSR. Studenti nepočítají, že proti nim bude tvrdě postupováno se strany VB, o které se vyjadřují, že je rozložena a že se s nimi dá diskutovat. Horší je to však s LM a příslušníky StB, kteří by zasáhli tvrději. Kdyby proti studentům bylo postupováno tvrdě, byli by biti, případně vyhozeni z fakulty, zahájí všichni vysokoškoláci v Praze generální stávku studentů, kterou plně podpoří všichni profesoři, aby žádný student nemohl být postižen. I kdyby přes tento jednotný postoj měly následovat represálie vůči studentům, jsou studenti ochotni vyhlásit otevřený partyzánský boj a odejít do hor, kde počítají, že by se zúčastnilo asi 17 tisíc studentů.

Podle názoru studentů dochází v ČSSR v současné době k návratu k předlednovým poměrům a proto hlavně studenti nevěří s.ČERNÍKOVI, který se ve své politické orientaci zásadně mění, získává vedoucí pozici ve straně proti s.DUBČEKOVI. Přístup na oslavy Mezinárodního dne studenstva do budov jednotlivých fakult má být studenty kontrolován a budou vpuštěni posluchači na vysokoškolský index, aby se do budov nedostali příslušníci StB a různí provokatéři.

Pokud jde o veřejné vystupení studentů před oelou veřejností, pronikají mezi studenty názory, že se proti nim nezasáhne, neboť v samotném ÚV-KSČ existují síly, které jejich akce schvalují a použijí je jako argumentaci při jednáních se Sověty, kteří v poslední době zesilují svůj tlak na stranické a vládní činitele ČSSR. Tyto síly ve vedení ÚV-KSČ se aktivně dožadují vystoupení studentů což je možné do jisté míry pozorovat i na souhlase učitelského sestavu Vysokých škol, které akce studentů podporují.

Ojedinělé hlasy se vyslovují, že u příležitosti Mezinárodního dne studenstva by bylo vhodné položit černý smuteční věnec před Masarykovu studentskou kolej v Praze Dejvicích, jako výraz ztráty této koleje, která nemůže sloužit studentům.

Pro své politické cíle, chtějí vysokoškoláci na 17.listopad získat také podporu čs.novinářů, aby jejich akce byly v čs.tisku rozhlase a televizi publikovány, a aby se jim dostalo i mezinárodní publicity. Tyto kontakty na novináře navazují individuelně. U převážné většiny novinářů nenašli plnou podporu, avšak to nevylučuje určité jednotlivce, kteří by akce studentů podporovali. Tyto akce studentů jsou vedeny mimo rámec ofieielních studentských organizací, existujících na Vysokých školách. Zamýšlené studentské

akce mají mít výrazný protisovětský a protisocialistický charakter, mají projevovat nesouhlas s přítomností sovětských vojsk na území ČSSR i s postojem čs. vlády v posledním období, která dle jejich názoru podléhá silně sovětskému vlivu.

V souvislosti s probíhajícím plénem ÚV-KSČ proniká mezi čs.novináře různé zprávy, že odstraněné osoby z různých míst v tisku, televizi a rozhlase po lednu 1968 mají v současné době opět získat významná politická postavení. V této souvislosti se hovoří o FOJTÍKOVI, KÁRNÉM, HOFMANOVI, kteří mají zaujmout vedoucí funkce v čs.rozhlase, tisku a televizi. Jetsliže by to byla pravda, není vyloučeno, že čs.novináři vyhlásí generální stávku a spojí se se studenty a budou podporovat jejich akce.

Dne 15.11.1968 dostavil se na I.chirurgickou kliniku prof.PAVROVSKÉHO zástupce studentské organizace a projednával s ním zajištění pohotovosti na chirurgickém oddělení kliniky pro případ ošetřování raněných vzniklých z demonstrací 17.listopadu. Zástupce jednal přímo s profesorem PAVROVSKÝM. Při této příležitosti informoval vedení kliniky jaká je situace mezi studenty lékařské fakulty. Podle prohlášení tohoto zástupce mají studenti mediciny direktivy zdržovat se v neděli 17.listopadu v prostorách fakulty, kde proběhnou oslavy. Studenti Vysoké školy zemědělské a filosofické fakulty však žádají veřejnou demonstraci. Mezi studenty prý je všeobecné rozhořčení nad údajnou věrolomností SSSR, který neplní moskevské dohody, jak v otázce odchodu vojsk, tak i vměšování se do vnitřních záležitostí ČSSR. O zásazích a tlaku SSSR na funkcionáře ÚV-KSČ jsou cyklostilovány informace, které z ÚV-KSČ jsou rozšiřovány mezi studenty. Údajně je velmi napjatá situace v samotném ÚV-KSČ při zasedání. Nevylučuje se i pokus o puč na ÚV-KSČ proti Dubčekovu vedení. V tomto případě je

dohoda mezi studenty, milicí a dělnictvem, že všichni provedou společnou demonstraci a veřejnou stávku. Zůstane-li DUBČEK ve vedení, milice bude poslouchat jeho pokyny a nedoporučuje studentům veřejnou demonstraci. Naproti tomu velitel VB v Praze TICHÁČEK je rozhodnut uposlechnout rozkazu a potlačit demonstraci všemi prostředky. Všeobecně je názor, že nelze dále ustupovat požadavkům SSSR na náš vnitřní vývoj, že dochází k nerespektování právních norem, jako zastavení REPORTERA a POLITIKY apod. Zatím se předpokládá, že pokus o puč ÚV proti DUBČEKOVI by neměl úspěch. Přesto však jsou citelné pokusy některých členů ÚV jako BILLAKA, INDRY a dalších, k předlenovým poměrům. Dne 17.11. v 09.00 se sejdou v Purkyňově ústavu všichni studenti lékařské fakulty společně se svými profesory k oslavě 17.listopadu. Zde také vyčkají na výsledky zasedání ÚV. Dojde-li k zásadnímu odklonu akčního programu KSČ jsou profesoři rozhodnuti solidárně se setudenty veřejně vystoupit.

Byl získán důvěrný poznatek, že spisovatel JUNGMAN organizuje mezi spisovateli a novináři akci. V příštím čísle Listů má vyjít prohlášení, že bude-li ještě zakázán nějaký časopis a persekuován některý spisovatel, nebo novinář, budou bojkotovat naše časopisy tím, že přestanou psát. Mají dopisovat do časopisů kapitalistických států.

Podobně i v dalším neprověřeném poznatku se hovoří o tom, že dne 18.11.1968 má zasedat v sále Pražské Lucerny svaz čs.novinářů. Počítá se prý s tím, že od 14. do 18.11.1968 dojde v Praze k nějakým událostem a v tom případě by novináři vyhlásili generální stávku, t.j. přestali by psát.

Situace k 17.listopadu je dále sledována.

Hlavní správa Stb
Analytický odbor

V Praze dne 16.11.1968

PŘÍSNĚ TAJNÉ!

Výtisk č.: 16

Počet listů: 7

I n f o r m a c e

o přípravách studentských akcí k 17. listopadu 1968

V denní informaci č. 37 (15.11.1968) jsme informovali o prohlášení, které podepsal E. Zátopek (opis byl přiložen). Podle sdělení náměstka ministra nár. obrany gen. Muchy byla tato záležitost se Zátopkem dne 15.11. projednána. Ten potvrdil, že prohlášení podepsal, nechce však nic odvolat a raději odejde z armády.

Po pohovoru Zátopek odešel do televize, kde natáčí pořad MATES. Prohlásil však ještě, že bude-li v programu MATESA na něco dotázán, tak, "že to Sovětům nandá".

Bylo rozhodnuto, že Zátopek odejde zatím z MNO a než bude věc dořešena, bude zařazen v DUKLE jako trenér.

Dne 12.11.1968 byla na zahraniční fakultě Vojenské akademie AZ v Brně prováděna podpisová kampaň na rezoluci, jejíž obsah v podstatě vyjadřuje, že komunisté a bezpartijní ZF VA AZ, kteří v červnu t.r. založili Výbor pro ochranu svobody tisku, nesouhlasí se zastavením časopisu REPORTÉR. V rezoluci se protestuje proti vydávání různých

časopisů, jako jsou ZPRÁVY a jiné tiskoviny, vydávané zeměmi států Varšavské smlouvy na našem území. Zároveň je odsuzováno jednání, k němuž došlo při příležitosti oslav SČSP v Lucerně v Praze.

Rezoluce, která byla adresována Úřadu pro tisk, obsahovala doložku, že byla odeslána redakci Rudého práva, Reportéru, Čs. rozhlasu a Čs. televizi. Do 10,00 hod. bylo na ní podepsáno celkem 54 příslušníků ZF VA AZ stálého stavu, z toho asi 1/3 vojáků z povolání a 2/3 občanských pracovníků. S rezolucí chodila dvojice občanských pracovníků PhDr Jan KONEČNÝ, asistent tělovýchovy a Eva SLÁDKOVÁ, učitelka anglického jazyka. S činností jmenovaných a zněním rezoluce byly seznámeny stranické orgány VA AZ Brno.

Od agentury VKR byl získán poznatek, že Josef ZEITHAML, nar. 1951, studující SVVŠ Rokycany, organizuje v Rokycanech stržení památníku Sovětské armády, který byl obnoven po jeho stržení v srpnových dnech. Když zjistil, že památník je hlídaný, od svého úmyslu se spolužáky upustil. ZEITHAML měl z Prahy obdržet cyklostilovanou výzvu ke srazu mládeže na neděli 17.11.1968 do Prahy, k čemuž se vyslovil, že by bylo dobře v Rokycanech zorganizovat skupinu a jet do Prahy. U jmenovaného jsou známy silně protisocialistické názory.

Z důvěrného pramene byl získán poznatek, že mjr. Ladislav HUDEČEK, nar. 1936 a npor. Jan SLAMEČKA, nar. 1944, oba příslušníci 331. těžké dělostřelecké brigády, kteří byli určeni jako velitelé pohotovostní roty pro eventuální použití při dodržování veřejného pořádku, nesouhlasí s tím, aby byli použiti jako hotovost ve smyslu nařízení MNO, což zdůvodňují tím, že je to v rozporu v polednovou politikou.

Spolupracovnice VKR, která je ve styku s českobudějovickými studenty, sdělila, že tito nemají zatím v úmyslu vůbec nic podnikat, pokud nebude vývojem plenárního zasedání ÚV KSČ ohrožen ve funkci 1. tajemník Dubček. Kdyby hrozilo nebezpečí jeho odchodu, jsou prý odhodláni vstoupit do generální stávky spolu s dělníky. Pro tyto účely mají prý spojení s Prahou a jsou o průběhu zasedání informováni.

Spolupracovník VKR se za pobytu v západním Berlíně dověděl, že v sobotu 16.11.1968 kolem poledne přijede do Prahy větší množství příslušníků socialistické mládeže FALKEN k uctění památky obětí a účasti na dnu Mezinárodního dne studentstva. Odjezd plánují na 20.11. 1968 odpoledne. Má mezi nimi být též Gizela REUSCHEL, z Berlína, jíž matka kladla v přítomnosti TSP na srdce, aby se v Praze za žádných okolností do ničeho "nezamíchala".

Členové organizace FALKEN budou ubytováni v hotelu UNION v Nuslích.

Agent VKR, který se zúčastnil dne 15.11.1968 v odpoledních hodinách schůze studentů na Vysoké škole zemědělské v Praze, sdělil, že většina studentů slíbila výboru poslušnost, že nebudou provádět žádné akce mi o akademickou půdu ve dnech 16. a 17.11.1968, za předpokladu, že nevyjdou do ulic pracující ze závodů, ke kterým by se v takových případech připojili. Byl přijat program na 17.11.1968 a to od 8 do 10 hodin pietní slavnost. Po desáté hodině, bude-li ukončeno zasedání ÚV KSČ, bude provedeno seznámení s výsledky tohoto zasedání. Podmíněně bylo přijato, že studenti se zúčastní uvnitř vysokých škol protestních stávek v následujícím týdnu, nebudou-li splněny již známé a formulované jejich požadavky. Studentům byl předán vzkaz od pražských požárníků, že proti nim nebudou zasahovat.

Byla získána zpráva, že dne 16.11. se na zasedání studentů na Albertov (lékařská fakulta) mají dostavit někteří lidé z kulturní oblasti. Účast přislíbil Jiří ČERNÝ (dělá "houpačku" pro rozhlas, dále textař Jan ŠNAJDER, který prý má "pročínské" zaměření, někteří pracovníci z Reportéru, Mladého světa a rovněž PILAROVÁ s MAJEREM. Studenti shánějí též ZÁTOPKA a některé známé herce. Mezi studenty má taktéž zavítat finský zpěvák Ilka KORTESNIEMI.

Ve zprávě se dále uvádí, že 15.11. jsou již obsazovány jednotlivé fakulty tzv. "operativními" skupinami v počtu kolem 25 studentů, kteří budou mít na fakultách hlídkovou službu a 16.11. již přijdou všichni studenti. Stávkový výbor chce, aby shromáždění studentů na 16.11. mělo politicko-kulturní charakter. Tento výbor také rozhodl, že studenti mají upustit od jakýchkoliv provokací, i když se tam vyskytovaly ojedinělé hlasy jít do ulic s nasazenými plynovými maskami, s kbelíky s kameny, apod, což bylo většinou zamítnuto.

V případě, že by však došlo na zasedání pléna ÚV KSČ k vážnějším kádrovým změnám, vyjdou studenti protestovat do ulic. Nepostupovali by však samostatně, ale ve spolupráci s dělníky z ČKD Sokolovo, s hutníky v Kladně a z Královdvorských železáren, jakož i ve spolupráci se stranickými orgány na vysokých školách a s profesory, kteří jsou s nimi solidární. Tito profesoři jim však radí, aby se nenechali unášet vášněmi a aby se zdrželi všech násilností. Studenti jsou přesvědčeni, že když už by museli vyjít " do ulic", že vzhledem ke spojení s dělníky a některými příslušníky LM, by byly k dispozici i zbraně. Část studentů se v takovémto případě bude řídit heslem, že je lépe zemřít ve stoje, než žít na kolenou.

Podle poznatků, získaných v Olomouci, bylo zjištěno, že v Olomouci na filosofické fakultě Palackého university dne 14.11.1968 v 09,30 hod. proběhlo shromáždění studentů z jednotlivých fakult. Na shromáždění byli přítomni i akademičtí funkcionáři, včetně rektora profesora METELKY. Studenti odhlasovali následující rezoluci:

- nesouhlas s referátem s. Husáka
- nesouhlas s usnesením předsednictva ÚV KSČ ke konání demonstrací
- nesouhlas s vládní vyhláškou č. 126 - zákaz demonstrací a veřejných shromáždění
- Dubček nesmí být odvolán z funkce
- úplná svoboda slova
- zrušit nově zavedenou cenzúru tisku
- podporu Dubčekovu vedení
- odchod cizích vojsk z území ČSSR.

Dále bylo zjištěno, že z filosofické fakulty v Olomouci byl v Praze Jaromír KUCA jako člen svazu vysokoškolského studentstva. V příštím týdnu mají přijet do Olomouce někteří členové SVS z Prahy, dokonce prý přislíbil návštěvu s. Černík.

Jaromír KUCA, student fil. fakulty o všem, co se děje ve výboru SVS informuje doc. Josefa BIEBERLEHO, historika na fil. fakultě, který jako historik udržuje kontakt s některými závody v Olomouci a též s příslušníky armády. Asistent Boris VYSTAVĚL prohlásil, že v případě, bude-li na plenárním zasedání ÚV zbaven funkce Smrkovský, když továrny půjdou proti rozhodnutí manifestovat, studenti by se k nim přidali. Dále na základě SVS z Čech a Moravy došlo k rozhodnutí dne 15.11. v 10,00 hod. zakončit výuku a začít stávku, která má trvat až do 18.11.1968, kdy má být znova zahájena výuka.

Ve zprávě, kterou jsme uvedli v denní infromaci dne 15.11. o tom, že v Nitře se mají nacházet tři jménem neznámí studenti, příslušníci studentského radikálního hnutí, kteří byli účastníky organizování studentských nepokojů ve Francii, nebyla jejich přítomnost potvrzena. Bylo ale zjištěno, že v hotelu Zobor v Nitře se dne 13.11.1968 ubytovali dva VC z Holandska a to profesor Holmes Janes Stratton, nar. 2.5.1924, USA státní příslušník, trvale bytem Amsterodam a Hans Marcele Andrianus, nar. 9.3.1922, holandský státní příslušník, bytem Amsterodam. Oba jsou pracovníky amsterodamské university Jejich ubytování v Nitře bylo zařizováno Ústřední hospodářskou správou pracovišť SAV Bratislava. Prověrkou na SAV v Bratislavě bylo zjištěno, že jmenovaní jsou hosty ústavu světové literatury a jazyků, který je pozval. Podle předem vypracovaného programu navštíví v ČSSR několik škol a ústavů, kde budou mít přednášky a konzultace. Jmenované doprovází pracovník Ústavu světové literatury a jazyků Anton POPOVIČ, člen KSS.

Jejich přesný program známe. Je prováděna kontrola jejich činnosti.

S-Stb Brno zaslala další poznatky, které hovoří o přípravách studentů k různým akcím na 17.11.1968. Poznatky vesměs potvrzují již dříve získané signály, opět se projevuje velký zájem o to, jaký výsledek bude mít zasedání pléna ÚV KSČ. Ze zajímavých poznatků uvádíme:

Veškeré akce kolem demonstrace 17.11.1968 jsou podle důvěrníka již v plném chodu a není stavu je nikdo zastavit. Má proto obavy z toho, jak všechno dopadne, protože ví, že jsou ze strany SNB dělána protiopatření. Ze strany studentů je navazován kontakt na mladé dělníky v továrnách a některé styky již byly uskutečněny.

Na strojní průmyslové škole v Brně hovoří studenti mezi sebou, že dosud pořádané akce dělali špatně. Podle jejich názoru by se mělo přejít k partyzánskému stylu práce - rychle provést akci a také rychle zmizet.

Důvěrnickou sítí byla získána zpráva, že dne 17.11.1968 se má konat v kostele Petrov zádušní mše, které se zúčastní vysokoškoláci, zejména z filosofické fakulty v Brně a po skončení se má konat nepovolená manifestace, možná i průvod. Studenti z filosofické fakulty si již připravili bombičky se slzotvorným plynem, kterých chtějí použít při demonstraci.

Aktivem byl získán poznatek, že na základě vystoupení Dr. Gustava Husáka v Čs. televizi dne 13.11. 1968 a jeho projevu k LM došlo na VA AZ v Brně k pracovnímu aktivu důstojníků. Vystoupení Dr. Husáka bylo kritizováno a s jeho názory byl vysloven nesouhlas. Řada důstojníků ČSLA zde přítomných se ztotožňovala s tím, že by se mělo použít proti studentům tvrdších opatření v případě jejich vystoupení v den jejich svátku, apod.

Mnozí důstojníci se rovněž nemohou smířit s tím, že na našem území dočasně setrvávají sovětské jednotky. K naší armádě se někteří vyjadřovali a dosud vyjadřují, (od 21.8.68), že máme armádu k ničemu, že jsme ji nedovedli použít ani v roce 1938 proti Německu a že se tak nestalo ani v tomto roce, kdy nás "Rusové obsadili". Dle jejich názoru jsme měli bojovat, při čemž jsme (jako armáda) mohli zlikvidovat přinejmenším první sled, který nás obsadil. Názory některých důstojníků jdou tak daleko, že říkají, že by bylo lepší, kdyby nás obsadil "Bundeswehr". Dle aktiva situace v armádě, zejména v této době, není nijak utěšující, zvláště v řadách mnohých důstojníků.

Náčelník Hlavní správy Stb :
plk. RSDr.Václav ŠORAL

Hlavní správa Stb
Analytický odbor

Přísně tajné

V Praze dne 16.11.1968

Výtisk č.: 15
Počet listů: 10

I n f o r m a c e

o přípravách studentských akcí k 17. listopadu 1968

Ke konkretním přípravám studentů k demonstraci 17. listopadu a k podmínkám a alternativám jejich vystoupení byly získány další písemné důkazy ve formě rozšiřovaných rezolucí.

Fakulta sociálních věd a publicistiky UK vydala písemné provolání ke všem profesorům, studentům a zaměstnancům vysokých škol, které je orazítkováno úředním razítkem školy. Uvedený dokument je rozšiřován jako leták Svazu vysokoškolského studentstva po ostatních fakultách. V prohlášení je konstatováno, že studenti všech vysokých škol jsou rozhodnuti vstoupit do stávky jako výraz krajního protestu za těchto okolností:

- stávku odhlasuje plénum akčního výboru pražských studentů. Celofakultní stávky mohou probíhat samostat-

ně jako protest za dílčí specifické požadavky - svobodu tisku, shromažďování, akademickou, apod.;
- akce zahájit tehdy, jestliže současné vedení bude v čele státu jen formálně a půjde-li na politické a společenské ústupky. V takovém případě bude vyhlášena dlouhodobá "okupační" stávka fakult a to i v tom případě, že dělníci z továren budou jiného názoru;
- budou-li dělníci z továren stávkovat, mohou počítat s plnou podporou studentů;
- stávku organizovat i v případě, kdyby sovětská strana jakýmkoliv způsobem porušila Moskevské dohody;
- stávku organizovat i v těch případech, bude-li hrubě omezena osobní svoboda kteréhokoliv akademického funkcionáře, nebo studenta. Toto rozhodnutí je ve shodě s rezolucí "O solidaritě", kterou vydal koordinační výbor tvůrčích svazů.

Všechny akce budou adekvátní nastalé situaci. Předpokládají 3 stupně, nebo etapy postupu:

a) stávku generální spolu s dělníky
b) stávku okupační
c) dílčí celofakultní okupační stávku.

Po organizační stránce dokument uvádí, že studenti budou kontrolovat celkový průběh, zajistí služby, kontrolu vchodů do fakult. Tento způsob odporu považují za jediný legální projev nesouhlasu, při kterém by nemělo dojít ke střetnutí s ozbrojenou mocí.

K celkové obecné aktivitě fakulty bylo zjištěno, že se aktivně zapojil i student A.KRAMER, který v srpnových dnech uprchl do Rakouska. Nyní se vrátil a zdržuje se nepřetržitě na fakultě.

Podobné písemné prohlášení, orazítkované razítkem HV-ČSM, vydala Vysoká škola ekonomická, které odeslala ze shromáždění učitelů a studentů VŠE dne 13.11.1968, probíhajícímu plénu ÚV KSČ, do rukou s. Dubčeka.

V prohlášení formou schválené rezoluce vyjadřují svá politická stanoviska na současnou situaci, obávají se návratu k předlednovým poměrům a kladou důrazně více požadavků. Žádají pokračování politiky ve smyslu dubnového zasedání pléna ÚV KSČ, varují před kabinetní politikou, chtějí konkretizovat termíny o cenzúře a odchodu vojsk, neohrožovat získané svobody shromažďovací, spolčovací, právní jistotu, ekonomickou reformu, otevřenou zahraniční politiku. Rezolutně požadují stanovení termínů sjezdu české komunistické strany, pokračování XIV. sjezdu KSČ, vypsání voleb do všech zastupitelských orgánů, zahájení jednání o úplném odchodu sovětských vojsk. Ultimativně rezoluci uzavírají tím, že nebudou-li požadavky uspokojivě splněny, připojí se k ostatním fakultám v Praze a vejdou do stávky. Postup budou koordinovat s dělníky pražských závodů. Oznamují, že za tím účelem budou v neděli 17.11.1968 shromážděni v budově školy a budou očekávat výsledky jednání pléna ÚV KSČ.

Dále budou získávány důkazy o aktivní organizátorské činnosti tzv. Akčního výboru pražských studentů. Tento akční výbor vydává pravidelně v krátkých časových intervalech cyklostilované informace ve formě bulletinů, kterými informuje o vývoji situace. Dne 15.11.1968 ke 14.hodině vydává informaci o průběhu pléna ÚV KSČ. Popisuje stručně obsah jednotlivých diskutujících. Vyzdvihuje ty diskutující, kteří vzali za základ jejich rezoluce.

V další informaci popisuje diskusi, kterou měli zaměstnanci ČKD naftové motory se sovětskými zástupci. Průběh označují za porážku sovětských zástupců, kteří nic nemohli obhájit.

Stejnou aktivitu vyvíjí Svaz vysokoškolského studentstva, který vydává podobné bulletiny. V jednom z nich vyhlašuje " Dohodu o solidaritě", v kterém uvádí, že nestačí, aby byla pevná vláda a vedoucí orgány, ale že musí být pevný postoj všech skupin obyvatelstva. K tomu vyhlašují: Kdyby se jediný student, nebo profesor, nebo zaměstnanec stal obětí perzekuce, bude to považováno za útok proti celé vysokoškolské obci. Nesouhlas pak vyjádří totální vysokoškolskou stávkou. Dohodnutý akt uskuteční, nastane-li taková situace bez ohledu na evantuální poškození, která jim z toho vyplynou.

Centr pro vydávání bulletinu a všech písemných pokynů má Akční výbor v Praze 1, Celetná ulice, které je neustále střeženo.

Svaz vysokoškolského studenstva požádal Čs. rozhlas, aby v neděli večer 17.11.1968 byla vysílána relace k historickým událostem 17. listopadu. Natáčení této relace se aktivně účastní reakční studenti Jiří Müller a J. Holeček. Obsah není znám, ale vzhledem k politickému zaměření obou studentů, je předpoklad, že půjde o tendenční extremistické vysílání.

Akční výbor studentů měl také v těchto dnech konat na blíže neurčeném místě ve Vysočanech schůzku s mládežníky Prahy 9, pracovníků biologického ústavu ČSAV Praha-Krč a se studenty různých fakult, kde se dohodli na rezoluci proti zastavení "Reportéra", za odchod sovětských vojsk, atd. Nebudou-li jejich požadavky splněny, použijí i nezákonných prostředků.

Dne 16.11.1968 v 6,00 hod. ráno přijel na OPK Rozvadov autobus s 35 studenty z NSR a 2 osobní auta, rovněž se studenty. Když byli vráceni zpět do NSR, řekli, že je jim jasné o co jde, že v Praze budou demonstrace studentů. Rovněž na OPK Cheb přijelo v ranních hodinách 12 studentů ve 3 osobních autech z NSR. I oni byli vráceni zpět do NSR.

Student bohoslovecké fakulty v Praze Petr PILAŘ uvedl, že v Praze dojde dne 17.11.1968 k demonstraci studentů a že tyto akce řídí tzv. Akční výbor studentů. Uskutečnění demonstrace je prý však závislé na tom, jak proběhne zasedání ÚV KSČ. Informace o průběhu zasedání dostává prý Vysoká škola politická, jejíž někteří pracovníci, nebo posluchači, je předávají Akčnímu výboru studentů. Studenti se mají sejít 17.11.1968 v 8.00 hodin ráno na fakultách a vyčkávat pokynů Akčního výboru. PILAŘ uvedl, že studenti jsou rozděleni do dvou křídel - umírněného a radikálního. Studenti na filosofické fakultě a strojaři jsou prý považováni za velmi radikální.

Dále PILAŘ uvedl, že studenti chtějí vystupovat po vzoru francouzských demonstrantů s vlastní policií, která by byla vybavena přílbami a obalenými železnými tyčemi, na což jsou činěny přípravy. Na dotaz, odkud je to organizováno, PILAŘ řekl, že údajně z Nitry, kde je velmi radikální zemědělská fakulta, kde studenti zpracovali své požadavky do 15 bodů. Dále PILAŘ uvedl, že studenti mají mít spojení s dělníky z Kladna a ČKD, kteří jim budou pomáhat.

Spolupracovník uvedl, že se stávkou studentů v Ostravě souhlasí i naprostá většina pedagogického sboru, i.když oficiálně prohlašují, že je třeba zachovat klid, Student KUPKA z hornicko.geologické fakulty je ve stálém spojení s bývalým tajemníkem vysokoškolského výboru ČSM v Ostravě Jiřím SCHWARZEM, který po srpnových událostech emigroval do Rakouska. KUPKA informuje SCHWARZE o vývoji politické situace v ČSSR a údaje o činnosti jednotlivých studentů v Ostravě, kteří se politicky angažují.

Dále spolupracovník uvedl, že v sobotu 16.11. 1968 v poledních hodinách má být položen věnec k pamětní desce J.OPLETALA na koleji. Akci zajišťují společně studenti Vysoké školy báňské a pedagogické fakulty v Ostravě. V rozhovoru s tajemníkem Svazu vysokoškolského studentstva Jaroslavem HOLASEM a studentem TŘÍSKOU i dalšími vyplynulo, že není možno věřit všem zprávám o činnosti studentů v jiných krajích. Odsoudili jednání vysokoškoláků v Olomouci, kteří prý svým počínáním narušili jednotu studentů v ČSSR a dostávají se do čela progresivity. Situace v Olomouci je prý ovlivňována hlavně některými pedagogy, zejména známými osobami z politického života, hlavně filosofy.

Dne 15.11.1968 se dostavil do učňovského závodu OP Škoda Plzeň dosud nezjištěný student a žádal o navázání styku a společné schůzky s učni jejich závodu. Vychovateli byla tato schůzka odmítnuta. Student oznámil, že vysokoškolský výbor pořádá dne 18.11.1968 v kině "Elektra" akci ke dni 17. listopadu a žádal, aby se této akce učni zúčastnili.

Bylo zjištěno, že oslav v kině "Elektra" se má zúčastnit asi 1.100 osob. Také v Plzni organizují studenti na školách stávkové výbory, které mají v těchto dnech a 20. listopadu 1968 organizovat stávku, která má proběhnout jen uvnitř objektu škol a kolejí. Jsou organizovány skupiny studentů, kteří mají kontrolovat vstup do zmíněných budov. Většina studentů však spoléhá na vystoupení studentů v Praze, s nimiž studenti v Plzni sympatizují, aniž by se sami vystavovali nebezpečí. Mezi studenty v Plzni není jednota a část se jich obává důsledků. Jsou vyslovovány názory, že vystoupení studentů by mohlo mít za následek uzavření vysokých škol.

Spolupracovník VKR sdělil, že dne 13.11.1968 se konalo shromáždění posluchačů lékařské fakulty J.E.Purkyně v Plzni. Byli na něm přítomni i někteří profesoři, a delegáti z jiných měst. Dva posluchači z Liberce, 6 posluchačů z Prahy, 2 posluchači z Hradce Králové a 1 posluchač z VLVDÚ Hradec Králové. Dále bylo přítomno několik vojáků základní služby z posádky Plzeň, kteří dříve studovali na lékařské fakultě.

Na shromáždění probíhala diskuse k zasedání plénu ÚV KSČ a k manifestaci studentů na den 17.11.1968 v Plzni. V diskusi se vyskytly názory, že jestli se současná politika v některých bodech odkloní od polednového vývoje, pak jsou posluchači rozhodnuti ostře zasáhnout i s použitím zbraní. V takovém případě plánují spojení s posluchači, kteří jsou v současné době v základní službě.

Spolupracovník od svého syna, studenta lékařské fakulty, zjistil, že přípravy studentů k 17.11.1968 prodělaly za poslední 2 dny řadu změn, které byly závislé na úsilí profesorů odradit studenty od demonstračních průvodů. Mezi studenty se také projevila různost názorů na jednotlivých fakultách. Na filosofické fakultě jsou tři protichůdné názory k otázce demonstrací. Ty se dnes 16.11.1968 při jednání studentů podařilo sjednotit na formulaci studentských požadavků.

Zásadně však bylo dosaženo jednoty v tom, že studenti do ulic vůbec nepůjdou a jejich akce se omezí na tzv. stávky. Studenti prý budou na fakultách a do budovy nikoho nepustí. Za tím účelem mají určené služby u vchodu do fakult.

Studenti prý byli zpočátku rozhodnuti demonstrovat v ulicích. Proto vytvořili akční výbor studentů, který jejich akce řídí. Akční výbor prý stále mění své sídlo, neboť bezpečnost pátrá po jeho členech. Medici měli být pro každý případ připraveni, aby zasáhli v případech první pomoci. Podle zjištění jsou studenti nepříznivě ovlivňováni na svých poradách různými "zprávami" jako například: V Ústí nad Labem byl sovětskými orgány zatčen rektor vysoké školy, v Olomouci vstoupili dělníci do stávky, apod. Kdo tyto zprávy mezi studenty vnáší, se nepodařilo zjistit.

K dosavadním zprávám o tom, že studenti mají spojení s některými pražskými závody, byl získán poznatek, že v závodě ČKD Praha měl být ustaven stávkový výbor. Tento má být jako celostátní pro všechny závody ČKD z celé republiky. S výborem jsou ve spojení zástupci vysokoškolských studentů.

Na vysoké škole zemědělské v Suchdole dne 15.11. 1968 bylo shromáždění studentů. Diskuze byla především k projevu s. DUBČEKA na plenárním zasedání ÚV - KSČ. Ohlas na projev byl negativní a konkrétní nesouhlas s jednotlivými pasážemi má obsahovat 9 bodů. Na schůzi mělo být rozhodnuto o způsobu předání uvedeného protestu.

Byl získán poznatek, že studenti Vysoké školy ekonomické se sejdou 17.11.68 v 8,oo hod. v budově své školy v posluchárně č. 308 a mají projednávat dva dopisy. První má být adresován slovenským kolegům a bude v něm rozhodným způsobem adsouzen projev Dr. HUSÁKA k Lidovým milicím a vysloven požadavek, aby i slovenští vysokoškoláci tento projev odsoudili. Druhý má být adresován ÚV KSČ s vyjádřením nesouhlasu s vystoupením s. DUBČEKA na plenárním zasedání ÚV-KSČ. Studenti se mají zdržovat na škole až do doby, kdy budou znát alespoň dílčí výsledky z plenárního zasedání. Bez ohledu na ně mají odejít demonstrovat do ulic.

Spolupracovník hovořil o velké kampani za účast studentů na všech akcích. Kromě propagačních prostředků je prý používáno i psychologického nátlaku na jednotlivé studenty a je jim vyhrožováno vyloučením z kolektivu, nebudou-li solidární.

Skupina studentů s Filosofické fakulty hovořila o tom, že na 17. listopad připravují demonstraci a pochod Prahou. Demonstrace prý bude provedena po způsobu jaký je znám v Anglii. Před jejím zahájením prý sdělí bezpečnosti počet manifestujících a požádají ji o ochranu. Demonstrace prý bude pokorná a v jejím čele budou neseny rakve přikryté čs. státními vlajkami na památ padlých studentů.

Dále studenti mezi sebou hovořili o tom, že se mezi nimi projevuje protidubčekovská nálada a to ze dvou důvodů. Jedním z nich je to, že s. DUBČEK odmítl konferenci komunistických stran o situaci v ČSSR před 21. srpnem i po něm. Toto jeho počínání nebylo prý státnickým aktem. Druhým důvodem, který uvádějí je, že s. DUBČEK není žádný bojovník, jenom pláče a omdlévá, což je uváděno do souvislosti z jeho vystoupením po návratu z Moskvy.

Občan, který neuvedl své jméno oznámil dne 15. 11.1968 hlídce VB, že tohoto dne pracoval jako opravář instalatér ústředního topení na Chemické fakultě v Praze a viděl, že studenti si vyrábějí podle jeho mínění trhaviny z plastické hmoty. Dále viděl několik kulometů, údajně typu MAXIM a ještě další zbraně. Mimo to zaslechl a taktéž jemu samotnému bylo studenty řečeno, že v případě nutnosti zbraně použijí.

Dnešního dne v 16,30 hod. přišla skupinka asi 40 mladých lidí s věncem k pomníku sv. Václava. Zde bylo příslušníky VB asi 20 lidí předvedeno ke zjištění totožnosti na oddělení VB do Krakovské ul. U pomínku zůstal zbytek mladých lidí, kteří vyjadřovali nespokojenost, že jejich kamarádi byli odvedeni.

Tato informace byla zpracována z poznatků, které došly analytickému odboru do 17,oo hod. dne 16.11.68.

Náčelník HS-StB:

plk. RSDr. Václav ŠORAL

II.S-HS-StB
Analytický odbor:

Přísně tajné

V Praze dne 17.11.68.

Výtisk č.: 11
Počet listů: 5

S o u h r n p o z n a t k ů

ke studenským akcím k 17.11.68.

Mezi dalšími signály k připravovaným akcím ke dni 17.listopadu 1968 byly získány dva zajímavé poznatky III.S-HS-StB:

Dne 16. listopadu 1968 bylo agenturní cestou zjištěno, že pplk. Ing. František SVÍTEK, zařazený v posádce Hranice, rozšiřuje mezi důstojníky zprávu o tom, že současná pohotovost armády, bezpečnosti a lidových milicí není zaměřena proti studentům a pravicovým živlům, ale proti levici, která se chce 17. listopadu uchopit moci ve státě. Podle jeho vyjádření získal tuto informaci od příslušníka týlu velitelství Východního vojenského okruhu.

V útvaru v Hranicích bylo agenturně zjištěno, že tři vojáci, vyčleněni do pohotovostního oddílu, nesouhlasí s event. nasazením, což zdůvodňují tím, že nebudou střílet do dělníků a studentů.
O poznatku byly informovány velitelské a stranicko -politické orgány za účelem dalších opatření.

I nadále jsou zjišťovány přípravy studentů na den 17.11.68. Poznatky vesměs potvrzují již známé skutečnosti o přípravách demonstrací, stávek a jiných akcí, které nemají být podniknuty jen ke dni 17.11., ale které mají svojí intenzitou navazovat na výsledky plenátního zasedání ÚV-KSČ.

Potvrzují se zprávy, že studenti již staví hlídky u zdí fakult /např. u hlavní budovy Vysoké školy ekonomické v Praze, u Stavební fakulty, ČVUT v Praze/ a připravují zásoby potravin. Dále se potvrzují i poznatky o spojení pražských vysokoškoláků se svými kolegy na jiných fakultách v ČSSR. V této souvislosti byl získán poznatek, že brněnští vysokoškoláci připravují generální stávku na den 28.11.68.

Dne 15.11.68 se dostavila do redakce Večerní Prahy studenka novinářství a osvěty Kateřina PALOUŠOVÁ a žádala, aby Večerní Praha otiskla rezoluci posluchačů Filosofické fakulty, kteří požadují odstoupení členů ÚV KSČ s.s. BILAKA, INDRY, KAPKA, INEMANNA, MESTEKA a dalších. Rezoluce jim byla odmítnuta.

K ostatním vysokým školám, které budou pořádat oslavy se má dne 17. listopadu připojit i Státní konzervatoř v Praze 1.

Dne 16.11.68 ve večerních hodinách uvedli redaktoři MF, že na všech fakultách v Praze je relativní klid, který je závislý na výsledcích plenárního zasedání ÚV KSČ.

Někteří pražští občané uvádějí, že v souvislosti s politickým napětím, které u nás nyní vrcholí, jsou připravena k zásahu sovětská vojska.

František NOVÁK z Prahy oznámil, že na Vysoké škole ekonomické v Praze je oznámení, že bude pořádán míting.

Přítomní budou seznámeni s aktuálními otázkami, jako kupř. komu slouží Dr. HUSÁK, že patří před soud národa apod.

Mezi studenty v Praze je rozšiřována rezoluce, ve které je zdůrazňována akademická svoboda. Je opatřena razítkem studenského parlamentu. Tímto způsobem mají být označeny věechny studenské tiskoviny. Které takto označeny nebudou, mají být považovány za podvrh.

Mezi studenty v Plzni kolují řeči, že nebudou-li splněny jejich požadavky /blíže spolupracovníkem nekonkretizované/,bude dne 18.11.68 provedena demonstrace studentů vysokých škol v Plzni. Mají se jí zúčastnit i některé průmyslové školy. Studenti v Plzni prý chtějí demonstrovat v ulicích a současně obsadit všechny vysoké školy, kde hodlají zůstat přes noc s 18. na 19.11.1968.

Akce má být organizována z Prahy.

Stejná akce /organizována rovněž z Prahy/, má být uskutečněna dne 18.11.68 i v Českých Budějovicích, kde byli zástupci studentů z Prahy.
/Byla vyrozuměna Správa StB Plzeň/.

Z několika agenturních pramenů bylo zjištěno, že studenský výbor Vysoké školy strojní a textilní v Liberci navštěvuje závody s cílem navázat kontakty s dělníky na podporu studenty připravované stávky.

S tímto výborem navázali mimo jiné kontakt funkcionáři závodního výboru ROH v n.p. Tesla Pardubice. Iniciátorem je člen závodního výboru ROH KOUBEK, který pro dobu zasedání pléna ÚV KSČ zorganizoval na podniku služby za účelem zajištění rychlého svozu zaměstnanců k odhlasování rezoluce, případně k jiným opatřením pro případ, že by někteří vedoucí činitelé byli odvoláni z funkcí. K opatřením prý dal

pokyn člen ÚV KSČ s. KABRNA, předseda HV-KSČ Tesla Hloubětín.

Stejná opatření měla být zajištěna ve všech závodech Tesly v republice.

(ZV ROH Tesly v Pardubicích zaslal 5.11.68 ÚV-KSČ rezoluci, aniž jí dal schválit zaměstnancům).

Od docenta Vysoké školy strojní a textilní v Liberci NĚMEČKA bylo zjištěno, že koncem září t.r. navštívil tuto školu prof. londýnské university HEJBRITZE, který hovořil o velmi špatné situaci mezi inteligencí SSSR. Hrozí prý tam zhroucení současného zřízení. Uvedl, že si u něho v Anglii zajišťovali zaměstnání dva profesoři Lomonosovovy university v Moskvě. Anglického profesora doprovázel redaktor časopisu REPORTÉR a pracovník Ministerstva školství.

Ze stejného pramene byla získána zpráva, že v tomto týdnu viděl v Liberci ilegální výtisk Rudého Práva. Měl být vyhotoven v malém formátu a obsahově zaměřen proti Sovětskému svazu. Dotyčné noviny rozšiřoval neznámý člověk na Vysoké škole strojní a textilní v Liberci.

Ke zprávám o tom, že v pražských závodech se měli zúčastnit Dubčekovy směny s dělníky i studenti uvádíme, že pouze v závodě ČKD Trakce pracovalo se 150-ti zaměstnanci 15 studentů. V ostatních závodech pracovali pouze stálí zaměstnanci, nejvíce v Tesle Hloubětín - 400, Tesla Holešovice - 200, v Letově 100. V Karlínské Tesle nastoupila celá směna. V ostatních závodech přišlo na směnu jen málo zaměstnanců, v některých vůbec nikdo.

Správou StB Brno byl dodatečně získán poznatek, že výbor řídící všechny akce studentů v Brně měl projednávat také návrh, aby v neděli 17.11. bylo upuštěno od jakýchkoliv násilných akcí a provokací a aby byla podstatná část přesunuta na pondělí, kdy ochabne ostražitost příslušníků bezpečnosti.
V tomto smyslu vydal parlament brněnských vysokoškoláků leták, ve kterém vyhlašuje generální stávku všech posluchačů brněnských fakult na pondělí 18.11.1968.

Kontrolou vysokoškolských kolejí v Brně bylo zjištěno, že dne 16.11. velká část studentů odjela mimo Brno. Menší skupiny studentů odešli dne 16.11. ráno do různých podniků tak, jak měli dříve dohovořeno.

Bylo také zjištěno, že dne 17.11. dopoledne se má do kasáren 17. listopadu v Praze Ruzyni dostavit delegace studentů /asi 60-ti členná/, která má položit věnce k památníku popravených. Dozorčí útvaru projevil ochotu vpustit do kasáren pouze 4 člennou delegaci.

Tato informace byla zpracována z poznatků, které došly analytickému odboru do 8,15 hod. dne 17.11.

Náčelník HS-StB

plk. RSDr. Václav ŠORAL

Hlavní správa StB
analytický odbor

Přísně tajné

V Praze dne 17.11.1968

Výtisk čís.: 16
Počet listů: 5

I n f o r m a c e
o průběhu plánovaných příprav studentských akcí k 17.11.1968

K uváděným signálům o přípravách na demonstraci 17.11. 1968 potvrdilo se, že již od 9,oo hod. dne 17.11.1968 se začali scházet jednotlivci i skupinky mladých lidí. Většinou se dostavovali podle dřívějších výzev na své fakulty. Někteří z nich snesli sebou různá zavazadla, která svědčila o tom, že počítají s delším pobytem na školách. Bylo zjištěno, že někteří z nich nesli také složené transparenty. Mezi shromažďujícími se studenty jezdil VC ve voze Volswagen (NEV 148 C GB), který také obcházel budovy fakult (po 10,oo hod. dopoledne).

Dále bylo zjištěno, že na základě vypnutých telefonů na ÚV-ČSM, se akční výbor pražských studentů přestěhoval dne 16.11.1968 v poledních hodinách do Všehrdovy ulice. Předsedou akčního výboru je soudruh DIMÁČEK, který nebyl dne 16.11.1968 v Praze přítomen a proto akční výbor řídí jeho zástupce REICNER. V dalším neprověřeném poznatku se hovoří o tom, že v průběhu minulého týdne se na SVVŠ shromáždil velký počet studentů, hlavně v odpoledních a večerních hodinách, z nichž někteří rozmnožovali s pracovníky ÚV-ČSM velký počet písemností.

Dne 17.11.1968 byl v ranních hodinách získán neprověřený poznatek, že pracující mládež ze stavebnictví se má sejít v 18,oo hod. na Staroměstském náměstí v Praze, kde prý má údajně demonstrovat proti zdražení.

Dnešního dne dopoledne navštívili všechny vysokoškolské fakulty párové dvojice členů ÚV-KSČ, kteří vysvět-

lují studentům průběh plenárního zasedání ÚV-KSČ. Na právnické fakultě referovali členové ÚV-KSČ soudruzi DOBIÁŠ a náměstek ministra vnitra RIPPEL.

Podle informací, které získal náš spolupracovník, vypukne na všech fakultách vysokých škol stávka v pondělí 18.11.1968 v 8,oo hod. a potrvá až do středy.

Studenti půjdou demonstrovat do ulic jedině tehdy, když půjdou demonstrovat i továrny. Stávkové výbory na fakultách mají informace, že v továrnách jsou hlasy, že do ulic by vyšlo asi 100.000 dělníků. Je to prý podmíněno podle toho, jak dopadne rezoluce ÚV-KSČ. Plenární zasedání ÚV-KSČ se údajně považuje více méně jako za přerušené. Bude-li rezoluce ve svém celkovém obsahu formulována podle Dubčekova projevu, je to v pořádku. Bude-li však formulována jinak, půjde o signál pro dělníky, aby vyšli do ulic.

Z prostředí blíže neustanovených studentů byla získána neprověřená informace, že dne 18.11.1968 se má ve velkém sále Lucerny sejít větší množství novinářů. Účel schůzky není znám. Studenti se však domnívají, že novináři se budou vyjadřovat k současné situaci.

S-StB České Budějovice hlásí, že ve dnech 18. - 20. listopadu 1968 proběhne na všech vysokých školách v ČSSR generální stávka, kterou organizuje soudruh ŠACH z vysoké školy Praha. Tento poznatek byl sdělen děkanem vysoké školy zemědělské v Českých Budějovicích, který zároveň přivezl názor na zasedání ÚV-KSČ. Podle názoru některých účastníků zasedání ÚV-KSČ bylo toto zaranžováno levicovými silami prý tak, že do diskuse se přihlásili členové levého zaměření hned na začátku zasedání a proto se nedostalo na tzv. názorový střed a členy ÚV-KSČ zaměřené do prava.
Rovněž závěr ÚV-KSČ nemůže prý být regulérní, neboť k hlasování došlo v pozdních nočních hodinách, kdy již značně působila únava.

Na kolejích Palackého university v Olomouci je ve vrátnici studentská služba, která propuští jen osoby vlastnící stravenku nebo kolejní průkazku a nebo která dostane záruku některého ze studentů. Na kolejích bylo zakázáno pořádat večírky až do pondělí 18.11.1968, kdy se rozhodne bude-li stávka pokračovat nebo dojde k jejímu přerušení. Studenti jsou rozhodnuti stávkou bojkotovat praktická cvičení a přednášky, přičemž je kladen důraz zejména na tuto formu nesouhlasu. Studenti vycházejí ze sdělení delegáta, který promluvil ve čtvrtek na filosofické fakultě k otázkám demonstrace. Po jeho projevu část studentů opustila kolej a odejeli domů s tím, že situaci budou řešit v neděli večer nebo již v průběhu dne.

Stávkový výbor na fakultě neustále zasedal a prováděl rozbor referátu soudruha Dubčeka, ke kterému byly výhrady. Celkem je však na kolejích v Olomouci klid. Je zde vyvěšen tzv. akční program pražských vysokoškoláků, ve kterém tito vyzývají k tzv. okupační stávce a to od 18.11. do 20.11. 1968 od 8,oo hod.

K 17.11.1968 byl uskutečněn v Liberci v 10,oo hod. povolený průvod asi 1.000 - 1.500 studentů. Podle hlášení náčelníka KS-SNB Ústí nad Labem byly v něm neseny nezávadné transparenty a černé vlajky, které mají být údajně projevan pietní vzpomínky na oběti 17.listopadu 1939. Průvod proběhl v klidu a po projevu vedoucího tajemníka OV-KSČ v městských sadech byla manifestace ukončena.

Vojenská kontrarozvědka získala agenturní cestou již 8.11.1968 signál o tom, že svobodník Jiří DIABOLKO, příslušník útvaru Martin má někde v objektu útvaru ukryty čtyři odcizené ruční granáty. Současně byl získán poznatek o nesrovnalostech v počtech ručních granátů ve skladu útvaru, který se přesunul z Mladé do Martina. Na základě

toho byla provedena kontrola, která byla skončena 15.11.1968. Chybí 34 obranných ručních granátů RG-F-1, 100 ručních granátů RG-1 a 87 zapalovačů F-1.

Svobodník DIABOLKO doznal krádež uvedený čtyř granátů a uvedl, že je odcizil při práci v provizorním skladu a ukryl na půdě objektu, odkud je chtěl dopravit domů a použít pro svou zábavu. Odcizené granáty byly nalezeny.

Kromě toho DIABOLKO sdělil, že granáty má též vojín Jaroslav ZÁMEČNÍK, jehož výslechem bylo zjištěno, že zcizil pět ručních granátů, odvezl je do svého bydliště, kde je předal do úschovy jistému Milanu HRNČIAROVI, bytem Šulekovo, okres Trnava. Jeden z těchto granátů odpálil v blízkosti obce. Rovněž ZÁMEČNÍK uvedl, že granáty odcizil pro svou zábavu.

Ztráta ostatních granátů však dosud objasněna nebyla, vzhledem k tomu, že k ní mohlo dojít při různých příležitostech během přepravy a manipulace s nimi, kdy nebyly vždy dodržovány platné předpisy. V celé věci pokračuje vyšetřování.

V odpoledních hodinách dnešního dne byly zjištěny ještě dvě agenturní zprávy, které charakterizují další vývoj situace mezi studenty v Praze.

Na filosofické fakultě proběhlo dnes zasedání studentského parlamentu. Jednalo se o závěrečné rezoluci. Zasedání parlamentu proběhlo v napjaté atmosféře a byla při něm odhlasována generální stávka studentů od 18.11. 1968 od 8,oo hod. ráno. Délka trvání stávky je určena na jeden týden. Na zasedání studentského parlamentu byli rovněž zástupci mimopražských vysokých škol (např. z lékařské fakulty v Hadci Králové). Přijatá rezoluce má platit pro všechny vysoké školy v českých zemích.

Po skončení schůze se studenti filosofické fakulty rozhodli zabarikádovat se v budově. Vstup je povolen

pouze na index. Nepředpokládá se, že dnes dojde k demonstracím. Studentské hlídky v Praze sledují pohyb aut VB, hlásí jejich pohyb a počet.

Podle druhé zprávy je hlavním důvodem okamžitého vyhlášení stávky to, že soudruh náměstek ministra školství SEDLÁK sdělil tajemníku vysokoškolského výboru ŠACHOVI, že asistent filosofické fakulty DURMAN má mít spojení se západní rozvědkou. Na základě tohoto sdělení vzniklo na filosofické fakultě velké pobouření mezi studenty. Chtějí tuto zprávu oznámit dělníkům a v případě, že proti DURMANOVI by byla podnikána nějaká opatření, jsou ochotni provést opatření na jeho ochranu. Spolupracovník sdělil, že během dneška má ještě zasedat blíže neurčená skupina lidí, která zpracuje protestní rezoluci pro soudruhy SVOBODU, DUBČEKA a SMRKOVSKÉHO. O celé záležitosti se má ještě jednat na zátřejším shromáždění filosofické fakulty, kde má být zaujato stanovisko a navržena další opatření.

Podle posledních poznatků kolem 17,oo hod. se soustředily v centru Prahy skupiny mladých lidí, kteří v počtu asi 500 prochází Václavským náměstím směrem na Staroměstské náměstí.V průvodu nesou sbalené transparenty a státní vlajky. Průběh této akce je zatím klidný.

Základem této skupiny je asi 200 členná skupinka mládeže ve věku asi 17 let. Celá skupina se pohybuje v prostoru Václavského náměstí a okolí. Nejprve šla k rozhlasu, poté opět Opletalovou ulicí. Je zatím těžko předvídat směr jejich dalšího pohybu. Podle hlášení radiovozů techniky nelze jednoznačně říci, že by šlo o předem organizované seskupení vysokoškoláků ve větším rozsahu.

Tato informace byla zpracována z poznatků došlých do 17,oo hod. dne 17.11.1968.

Náčelník hlavní správy StB

plk. RSDr. Václav Š O R A L